

Domoljub

v Ljubljani, 17. maja 1939

Celo 52 • Štev. 20

Strah pred hujskači

Marsikaka dobra misel je že bila v zgodovini pokopana, ker so neodgovorni ljudje nahujskali ljudske množice. Mnogokrat je ljudstvo samo sebi napravilo veliko škodo, ker ni sledilo voditeljem, ki se zavedajo odgovornosti, ampak je poslušalo govornike, ki so se ljudstvu prilizovali. Zgodilo se je večkrat, da so dobro misleči bili preganjani kot sovražniki ljudstva. Kdo se ne spomni zgodbe Odrješnikove? Nahujskana množica je vpila: »Križaj ga«, četudi je iz prejšnjih njegovih dejanj lahko vedela, da je le On, ki more resnično voditi judovsko ljudstvo. Toda On se ni ustrašil. Za svojo misel je šel v smrt. Marsikak ljudski voditelj pa se je ustrašil nahujskane množice in je zavrgel svojo boljšo misel. Strah pred hujskajočimi podpihovalci, strah pred zapeljevalci, je napravil že veliko nesreč.

Ta misel o strahu se nam vriva, ko premišljamo o pogajanjih za sporazum med Hrvati in Srbi in o delu za novo preureditev države. Zadnje čase so medsebojni dogovori zastali. Razumemo, da so velike težkoče. Saj gre za to, da se premoste nasprotja, ki so trajala v glavnem dvajset let. Gre dalje za star spor med Hrvati in Srbi, ki so močno pomešani med seboj. Vendar se ne moremo ubraniti vtisa, da je velika krivda na zastoju v pogajanjih prav strah, kaj bo rekel eden in kaj bo rekel drugi, ki mu ne bo ustreženo. Zdi se, da neki krogi brez prave potrebe samo to premišlujejo, kako zastaviti besede, da bo sporazum varen pred podpihovalci. Dr. Korošec je izjavil na občnem zboru Zadružne zveze v Ljubljani, da je 95% sporazuma doseženih. Nič ne dvomimo zato, da se bo doseglo še ostalih 5%. Toda vsak zastoj pogajanj pomeni slabitev države in zato si tako želimo, da bi imeli tisti, ki delajo za sporazum, pogum napraviti tudi korake, ki jih eden ali drugi ne bo hotel odobrati in pogum zoperstaviti se tudi hujskačem, ki se naravno povsod pojavijo.

Mi Slovenci iz vsega srca želimo, da bi prišlo čimprej do sporazuma. Iz dveh razlogov se veselimo, da neha stari spor med Hrvati in Srbi: Prvič radi države same. Ta bo močna le, če bo dobro urejena in če bo v njej čim več ljudi zadovoljnih. Drugič pa radi tega, ker hočemo, da pridemo izpod centralističnega jarma do samouprav. In ravno sporazum med Hrvati in Srbi bo vodil najhitreje do take preureditve države. Kakršne samouprave dosežejo Hrvatje, take tudi Slovenci.

Stirikrat je žel ministrski predsednik Cvetkovič v Zagreb in tako pokazal, da se sedanja vlada trudi z vsemi silami, da izvrši,

kar je obljubovala v nastopni izjavi, da namreč vse pripravi, kar je potrebno za rešitev hrvaškega vprašanja. Četudi je prišlo do malega zastoja, trdno upamo, da ni daleč čas, ko bodo v belgrajski vladi sedeli tudi zastopniki Hrvatov iz dr. Mačkovega kroga. To bo prvi veliki korak k sodelovanju Hrvatov v tej državi. Od 1. 1928, ko je Puniša Račić streljal na ranjkega Stjepana Radiča, niso Hrvatje hoteli v Belgrad in odbijali vsako sodelovanje. Z vstopom hrvaških ministrov v vlado, bo ta jarek med Zagrebom in Belgradom, ki se je zdel nepremostljiv, enkrat za vselej zasut. L. 1928, ki je tako težko zadelo Hrvate in ki je tudi Srbom tako neprijetno, bo izbrisano. Pri tem moramo seveda poudariti ponovno, da bo taka nova vlada sestavljena iz zastopnikov sedanje vladne večine stranke JRZ in zastopnikov tistih Hrvatov, ki se zbirajo okrog dr. Mačka. K temu ognju kaki naši nasprotniki, ne bodo mogli postavljati svojega lončka. Vse, kar sicer govore kje po deželi in kar raznašajo v tolažbo svojih zbeganih ovčic iz Ljubljane, je in ostane prazno upanje nekdanjih jugoslovanskih nacionalistov.

Ze zgoraj smo rekli, da se je treba zavdati težkoč ob sporazumu. Hrvatje in Srbi so zelo pomešani med seboj. Tudi v savski banovini s sedežem v Zagrebu in v primorski banovini s sedežem v Splitu, se nahaja več stotisoč Srbov. Če bosta ob sporazumu ti dve banovini združeni in če bo njima pridružen še Dubrovnik z okolico, ter bo tako združena Dalmacija s Hrvatsko in Slavonijo v eno upravno celoto, bo v njej veliko število Srbov. Prav tako pa bo ostalo izven te nove združene banovine še mnogo Hrvatov v Sremski, Bosni in Hercegovini. Razumljivo je, da

bi tudi te radi pritegnili pod Zagreb. Toda ti Hrvatje so zelo pomešani s Srbi in z muslimani. Ne pozabimo tudi, da bi Bosanci in Hercegovci še vedno radi Bosno in Hercegovino v stari zgodovinski obliki kot eno upravno telo. V teh krajih bo najbrž odločevalo ljudsko glasovanje, kateri okraj bo čerjo priti pod novo banovino v Zagrebu in kateri tega nočejo.

Toda za nas Slovence je najvažnejše, da se stre postopoma centralizem, ki nas je leta in leta pritiskal ob stran. In zato si tako želimo sporazuma, da bo nova vlada polem z uredbami prenašala delokrog osrednjih ministrstev počasi iz Belgrada na posamezne pokrajine. Izvzeti bi bili seveda ministrstvi za vojsko in za zunanje zadeve. Tako bi postopoma bile ustvarjene banovinske samouprave. Kar se bo namreč preneslo oblasti na Zagreb, se jo bo preneslo tudi na Ljubljano in prav tako drugod na druge banovine. Tudi tukaj moramo opozarjati na težkoče. Ne bo namreč šlo vse naenkrat. Centralizem je gradil dvajset let. Ne da se vse naenkrat porušiti, ker bi sicer ustvarili škodljivo zmedo. Treba pa bo dosledno postopoma odpravljati ta centralizem in dajati vedno več moči posameznim banovinam. S svojo upravo, s svojimi financami, z raznimi fondi in državnimi zavodi se je centralizem tako ukoreninil, da se bo dalo vse to preurediti le postopoma in ne naenkrat. Pa še to dodajmo, da bo marsikaka stvar morala še tudi kasneje ostati skupna, ker so prebivalci ene države tako močno navezani drug na drugega.

Vsem se ne da nikoli ustreči in tudi ne v vsem naenkrat. Toda začeti je treba. Poguma je treba, da se ne ustrašimo težkoč in tudi ne tistih, ki ne bodo s sporazumom čisto zadovoljni. Glavno je korist celega naroda in države, koristi posameznikov morajo v velikih trenutkih stopiti ob stran.

Družine narodov

Kar so v družini otroci, to so pred Bogom narodi.

Po hišah imamo otroke majhne in velike, krepke in slabotne, oblasti in gospodstva željne, pa tudi krotke in pohlevne. In to v eni in isti družini. Ali ne govorimo tudi o malih in velikih narodih? Nekateri se lahko preštejejo s par milijoni, drugih število pa gre v visoke milijone. Nekateri bi radi gospodovali vsemu svetu, drugi so zadovoljni, če morejo le sami sebe prav obvladati. Nekateri narodi so duševno kakor telesno močni in krepki, drugi so takorekoč obsojeni na smrt. Zivotarijo še in čakajo, kdaj se bodo potopili v morju vesoljstva. Nekateri se ho-

čejo za vsako ceno ohraniti in obdržati, drugi obupujejo sami nad seboj in nad svojo prihodnostjo. Nekateri sami sebe in kar je njihovega, visoko cenijo, drugi se sami sebe sramujejo in jih je sram, da so to, kar so. Da, da, čudne so družine narodov...

Med otroci v družini so vedno prepiri. Ubogi oče in uboga mati, ki morata razsojevati in pomirjevati svojo družino in jo opominjati k redu. Komaj zna otrok hoditi, komaj govoriti, dražiti in izzivati pa že zna svoje mlajše in starejše brate in sestre. Če drugega ne, se mu pa spači in mu jezik pokaže. Kaj pa šele, če otroci dorastejo! Prepri in

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

„Vsa mlada Slovenija je z nami“

Na prošlonedeljskem zboru odposlancev mladinske organizacije JRZ v Celju je imel slovenski voditelj in predsednik senata dr. Anton Korošec naslednji govor:

Mladi prijatelji!

Vam, mladi prijatelji iz JRZ, moram danes izpolniti dolžnost, katero mi že dalj časa nalaga vest. Da tega nisem storil, mi pač lahko odpustite zaradi tega, ker se mi po 11. decembru danes prvokrat nudi prilika, da govorim naravnost vam, dragi mladi prijatelji. Za sijajno smago se moramo samo vam zahvaliti. Vaši glasovi so nam — sicer z drugimi vred — priborili zmago, da pa je bila tako velika in sijajna, je le zasluga vaše mladostne, navdušene delavnosti. Zato pa se vam danes zahvaljujem za vaše veliko delo in vam čestitam k uspehom. — Sponosom in samozavestjo že dokaj časa trdimo, da je vsa mlada Slovenija v našem taboru. To so velike besede, to so ponosne besede: »Vsa mlada Slovenija je z nami!« Ali te besede so resnične? In tudi za ta uspeh se moram enkrat javno zahvaliti vsem onim stotinam in stotinam mladinskih delavcev in organizatorjev, ki skromno, tiho, vestno in skrajno požrtvovalno dan za dnevno kujejo in klešejo vaše značaje, širijo in množijo vaše znanje ter zidajo in stavijo z besedo in tiskom vašo veliko, ogromno organizacijo. Mi teh delavcev niti ne vidimo, največkrat ne poznamo niti njihovih imen, ne vemo niti, v kolikih društvih delajo svoje delo, vidimo le njihove sijajne uspehe. Za vse to veliko delo, za te sijajne uspehe

tihi in skromni delavcem naša globoka zahvala!

Naše mladinsko delo pa uspeva predvsem zaradi tega, ker ima svojo vsebino, katera osvaja mlada srca ter jih veže v nerazdružljivo bojno vrsto. Mi jih učimo ljubiti našo slovensko zemljo, slovensko govorico, slovensko oljko in vero, slovenske pesmi, slovenske šege in običaje. Ne učimo jih sovražiti, kar ni naše, kar je tuje, ampak učimo jih ljubiti svoje! Mi jih učimo ljubiti našo jugoslovansko državo. Velika je, od St. Ilje do Djevdjelije, lepa je v svojih gorah in ravninah, bogata v svojih gozdovih, rudah in žitnih poljih, močna je v zdravju in junaštvu svojih narodov. Jugoslavija nad vse! Niti pedi ne damo vzeti od nje, vse nam je ljubo in drago, vse je naše in nikogar drugega! In čez to slovensko domovino in čez to jugoslovansko državo nam vlada kraljevski dom brabrij Karadjordjevičev. Oni so naši, kri naše krvi, a mi smo njihovi, po svojih srcih in svoji ljubezni. Naši pojmi o vladarski rodbini Karadjordjevičev, naši pojmi o jugoslovanski državi in o slovenski zemlji so jasni in pošteni, naše zaupanje v jugoslovansko vojsko je veliko in popolno. Mladi kralj, mlada država, njima zvesto ob strani naša idealna mladina. Mi zaupamo tudi v Boga, da nam bo dal svoj blagoslov za vse naše mladinske vzore. To je naš program in mi ga danes zopet pred vsem svetom jasno in glasno izpovedujemo.

Sedaj pa še nekaj besedi o naši notranji in zunanji politiki. Našo notranjo politiko iz-

polnjujeta sedaj dve osebnosti: predsednik vlade Cvetkovič, in voditelj Hrvatov dr. Maček. Razgovarjata se o bodoči ureditvi naše jugoslovanske države. Nikdar ti razgovori niso bili tako resno in pošteno zamišljeni kakor sedaj. Te razgovore moramo spremljati z optimizmom, a ne z zlovoljnimi pesimizmom. Če se tu in tam pokažejo težkoče, nas ne sme čuditi in plašiti, saj se v nekaj dneh ta ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, ki ga prej skozi 20 let ni bilo moči načeti. Spremljamo te važne dogodke z dobrimi željami in upajmo, da bodo na vse zadnje le ugodno uspeli v korist vse naše države.

Glede naše gospodarske politike, ki je važen del naše notranje politike, sem zadnji ponedeljek govoril v Ljubljani na občnem zboru Zadrugne zveze. Rekel sem, da se gospodarske razmere v državi razvijajo tako, da nam ni treba črno gledati v bodočnost. Razvoj naših gospodarskih razmer je zdrav in trden. Da pa je važnost mnogih notranjepolitičnih vprašanj stopila sedaj med razgovori o sporazumu nekoliko v ozadje, je samo po sebi umevno. Saj je jasno, da bodo v primeru, da se sporazumu posreči, marsikatera notranjepolitična vprašanja dobila drugo smer in drugo rešitev. Ni pa nobenega povoda misliti, da bo glede organizacije Jugoslovanske Radikalne Zajednice nastopila kaka sprememba. Ze dosedanjí njen razvoj je pokazal, da je naša v vseh banovinah mnogo odmeva in da je ljudstvu in državi prinesla samo koristi. Zato je želja nas vseh, da se stranka še bolj razširi, tesneje organizira in razvija živahno delovanje v vseh delih naše države.

Slika zunanje politike pa se v naših dneh tako hitro spreminja kakor slike v kinu. Le da te slike niso vse tako lepe kakor v kinematografih. Kar je danes v zunanji politiki dejstvo, je jutri že spremenjeno. Lahko pa zaznamujemo tudi pozitivne stvari trajne vrednosti. Mi vsi se veselimo krasnega sprejema, katerega je italijanski narod priredil naši visoki knežji dvojici, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. knežinji Olgi. Vsi se veselimo tudi izjav naklonjenosti in prijateljstva odločujočih italijanskih političnih činiteljev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina. Kar pa se tiče splošnega zunanjepolitičnega položaja v Evropi in v svetu, pa mislimo, da je nevarnost za vojno že minila in prosimo ljudstvo samo, da se ne dá vznemirjati in razburjati od ljudi, ki nič ne vedo ali pa mu ne želijo nič dobrega. Posebno jih prosimo, da ne nasedajo komunistom, katerih najnovejši način boja je, da se delajo sedaj spet strašno domoljubne in narodne, samo da bi prišli z dobro in pošteno mladino skupaj ter jo zunanje politično usmerili na pota, ki naj od vseh strani vodijo do njihovega vzora: do vojne in končno do svetovne revolucije.

Tako mislim, da sem govoril o vsem, kar bi vas moglo zanimati. Samo še eno vam moram povedati, in zaradi tega sem prav za prav prišel v Celje, namreč, da vas mladi prijatelji iz JRZ, v imenu stranke najlepše pozdravljam! Ostanimo zvesti vzorom dr. Kreka in pa dr. Jegliča!

združbe so na dnevnem redu. Mnogi očetje in mnoge matere največ trpe in uživajo največ brikosti, ko morajo gledati polom in razpad svoje lastne hiše in družine radi nesloge in vednega razdora med člani lastne družine. Ali ni iste pesmi v veliki družini narodov! Kar evropske narode vzemimo. Kakor bratje ene in iste hiše so si vedno med seboj v lašeh in prete drug drugemu z vojsko, s strupenimi plini, z uničenjem. Kakšna naj bo prihodnost evropskih narodov? Ali se bodo v Kristusu zedinili, ali pa si bodo v vednih prepirih izkopali svoj lastni grob. Čudno je le to, da bi nekateri raje poginili, kakor svojemu sosedu le za las odjenjali. Bog nacionalizma hoče biti pri njih močnejši kakor pa Bog vere.

Narodi so si kakor otroci v hiši. Ali so otroci kdaj s svojim domom, s svojimi starši, z njim ravnanjem zadovoljni? Nikdar! Drug drugemu so nevoščljivi, drug drugega zaje-dajo, tožijo in obsojajo. Tuje napake vidijo, svojih pa ne. Svoje lastne napake imajo, za odliko, za vrlino, za izredne sposobnosti, z njimi se ponašajo. Z večno in neugnano nevoščljivostjo si grene svoje bivanje na zemlji in si ogrožajo medsebojno varnost, red in mir.

Ne morem si pri tej priliki zamolčati lepe slike, katera mi je ostala v spominu iz leta 1908.

Slovenci smo biti takrat pod vodstvom svojega škofa Jegliča v Lurdu na božji poti. Bili so takrat tam tudi Nemci, Italijani, Francozi, Španci. Če se sebe prištevamo, moramo reči, da je bilo takrat tam vsaj pet različnih narodov. Pa ni prišlo med nami do nikakega prepira, nasprotja ali sovraštva. Vse je mirno in enodušno slavilo lurško Mater božjo. Vsak narod v svojem jeziku, vsak s svojo pobožnostjo, vsak s svojo pesmijo, vsak v svoji besedi. Že takrat mi je prišlo na misel: Ali bi ne mogli vsi narodi kot otroci božji in Marijini živeti na zemlji mirno življenje, ali bi ne bila višja in odličnejša naloga narodov širne zemlje, da drug drugega spoštujejo, cenijo in da vsakemu puste, da v božjem miru kaže in izvršuje po svojih zmožnostih delo, za katero je odločen, kakor pa da drug drugega preganjajo in ovirajo!

Letos imamo pri nas svetovni kongres Kristusa Kralja. Najrazličnejši narodi bodo zbrani v Ljubljani, v naši sredi, ne v svoji celoti, pač pa svojih najboljših zastopnikov. O naj bi ves vet spoznal po teh možeh, kaj nam prinašajo red in mir in urejeno življenje, naj bi svet spoznal, da so vse družine narodov otroci enega in istega Očeta, ki je vse narode ustvaril in jih ohranjuje, ne da bi se med seboj sovražili in preganjali, ampak drug drugega izpopolnjevali in tako prinesli svojim naslednikom v dar mirne in svobodne dneve v resničnem in ves svet obsegajočem Kristusovem kraljestvu.

Darujte za kongres Kristusa Kralja!

Dolžnost vsakega katoličana je, da zastopa vsak dan, ob vsaki uri in povsod idejo kongresa Kristusa Kralja! Številni darovi naj omogočijo izvedbo tega kongresa!

Za pomlad.

Modne kamgarne, za gospode in svile vseh vrst v najnovejših vzorcih in bujnih barvah priporoča maafakturna trgovina

Janko Češnik

Ljubljana, Lingarjeva ulica 1.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za sodnega inšpektorja je bil imenovan v pravosodnem ministrstvu Slovenec dr. Ivan Bizjak. Čestitamo!

DOMAČE NOVICE

d Dr. Korošec v ljubljanskem gledališču. Ono popoldne se je vrnil v Ljubljano predsednik senata dr. Anton Korošec, ki je v preteklih dneh obiskal nekaj svojih zasebnih in političnih prijateljev v zgornji Savski dolini in jih obvestil v notranjem in zunanem političnem položaju. Zvečer se je v banski loži udeležil prve predstave Shakespearjeve drame »Othello«. Med prvim odmorom ga je v ložo prišel pozdravit upravnik narodnega gledališča Oton Zupančič.

d Uredbo o prostovoljni delovni službi visokošolcev in visokošolk je objavil prosvetni minister. Delovna služba bo trajala za visokošolce 6 tednov, za visokošolke pa 7 tednov. Z organizacijo te službe bodo začeli v najkrajšem času.

d Učiteljske v Škofji Loki se zopet otvorili. Minister prosvete S. Cirič je pred številnejšo deputacijo podpisal odlok, ki vsebuje dovoljenje, da sme zasebno žensko učiteljske uradnike v Škofji Loki v prihodnjem šolskem letu 1939-40 zopet sprejemati učenke v prvi razred te šole. Odlok je izročil ministru Šoju v nadaljnje uradovanje. To v vednost slaršem.

d Brez fondov ne gre. V vseh bolnišnicah in zdraviliščih se od 1. aprila 1939 plačuje v korist ljudskega zdravstvenega sklada na

vsakega bolnika, ki plača sam stroške, po 2 din dnevno. Od onih pa, ki sami ne morejo plačevati stroškov, temveč poravnajo stroške za zdravljene drugi (država, banovina, občina, socialno zavarovanje ali drugi organi in ustanove) pa po 1 din dnevno. Vsi ti dohodki se bodo morali poslati Državni hipotekarni banki na račun ljudskega zdravstvenega sklada. V ljudski zdravstveni sklad pri Drž. hipotekarni banki se bodo stekale tudi vse denarne kazni, ki jih bo izrekla državna oblast po zdravstvenem zakonu.

d Tri nove igre dobite za samo 40 din, ako se priglasite za subskripcijo, ki jo razpisuje Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pišite dopisnico do 20. maja! Okoli 15. junija dobite nato narodno igro »Mlinarjev Janec«, do konca avgusta pa se vam dostavi dve igri: izvrstna Goldonijeva komedija »Rogovile« in veličastni Calderonov misterij »Veliki oder svetca. Več izveste iz podrobnih pogojev, ki vam jih na željo pošlje Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

d Poštinski pristojbin je oproščena Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

d Nenavadna poročna slovesnost je bila te dni v mariborski bolnišnici. Magdalenski kaplan g. Cafuta je poročil 28 letnega tekstilnega delavca Lovra Cajnkara z 27 letno tkalko Ivano Mlinarič. Oba sta se nameravala letos za binkoštno praznike poročiti. Te dni pa je zadela Cajnkara usodna nesreča. Padel je z drevesa ter si zlomil hrbtenico. Poškodba je smrtonosna, ter bodo poskusili zdravnik Cajnkaru rešiti življenje z zadnjim sredstvom — operacijo. Pred operacijo pa sta Cajnkar in njegova nevesta izrazila željo, da

Pazite dobro

kadar kupujete Aspirin, doli so ločilete in zavoji označene s »Bayer«-jevim križem. Brez te zaščitne znamke ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLET

Oglaš. reg. pod št. brojem 12608 od št. 12. 1938.

bi se poročila. Imata 10 mesecev starega nezakonskega sinka, kateremu je njegov oče sedaj s poroko dal ime in pravice zakonskega otroka.

d Čevlje, ostanke raznih fazon, poceni prodaja Stermecki, Celje.

d Avtobusno podjetje O. Žužek objavlja, da se na progi Ljubljana-Vodice-Komenda-Cerklje-Kranj zaradi spremembe voznega reda od 15. maja 1939 spremeni samo ena vožnja in to pri jutranjem avtobusu iz Cerkelj v Kranj. Avtobus odhaja iz Cerkelj ob 5.45 namesto kakor doslej ob 6. Prihod v Kranj ob 6.15 namesto kakor doslej ob 6.30, tako da imajo potniki zvezo z vlaki iz Kranja v Ljubljano, Trzic in na Jesenice. Vse ostali vozni red ostane nespremenjen.

d Bolniki se povsod. Zato je neobhodno potrebno, da se pazi na urejeno prebavo. Zdravniki priporočajo Darmol odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne nastopa navada. Uporabljajte pri zaprtju dobro odvajalno sredstvo Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.301/37.

d 993 milijonov dinarjev prebitka je imela državna blagajna na koncu preteklega proračunskega leta. Vsi državni dohodki so znašali 12 milijard 285.1 milijona dinarjev ali 105.1 milijona din več kakor pa je bilo predvidenih v proračunu. Izdatkov pa je bilo za 11 milijard in 291.7 milijona din ali za 888.3 milij. din manj, kakor pa je bilo izdatkov, predvidenih v proračunu. Več dohodkov so dali davki, trošarine, carine, državne banke ter zlasti prometno ministrstvo. Zanimivo pa je, da je dalo precej manj dohodkov, kakor je bilo preračunano, državno posestvo Belje ter ministrstvu za pošte in za gozdove in rudnike.

d Nova velika pravoslavna cerkev. Prva zamisel, naj bi se v Belgradu v spomin prvega srbskemu prosvetitelju sv. Savi postavil veličasten hram, kateri skoraj ne bo imel para na Balkanu, je sprožil že pred 80 leti belgrajski srbski nadškof. Ze takrat so bili zbrani prvi prispevki dobrotnikov, toda zaradi pomanjkanja strokovnjakov in graditeljev je vse obtičalo pri načrtih. Šele po vojni se je stvar pomaknila z mrtve točke. Cerkev

Izmišljotine o bojkotu hrvatskih trgovcev

V »Trgovskem listu« beremo:

Ogromna večina vsega prebivalstva je iskreno in odločno za sporazum, ker ve, da bo s sporazumom moč države in s tem tudi naša neodvisnost močno povečana. Za sporazum pa je prebivalstvo Jugoslavije tudi zato, ker je že sito brezplodnih strankarskih bojev, ki so samo ovirali gospodarski napredek države. Vse prebivalstvo Jugoslavije je zato prepričano, da pomeni sporazum veličansko pridobitev in zato vse želi, da bi se ta sporazum tudi čimprej sklenil. Vendar se pa najdejo tudi ljudje, katerim sporazum nikakor ni po volji. To so predvsem vsi oni, ki so živeli na račun naših medsebojnih sporov in bi zato hoteli, da ti spori trajajo kar naprej. Ti ljudje skušajo zato sporazum preprečiti in zato se zlasti v zadnjem času množijo najraznovrstnejše spletke proti sporazumu.

Med te spletke spadajo tudi vse vesti, katerim se skušajo poslabšati odnosi med Srbi in Hrvati ali med Hrvati in Slovenci. Prozoren namen teh vesti je širiti nezaupanje med različnimi narodi, da bi se v tem nezaupanju razbila volja za sporazum.

Ce zato prihaja kdo prav v sedanjih časih z vestmi, ki morejo zbuditi nerazpolože-

nje Srbov do Hrvatov ali Hrvatov do Slovencev, potem ta dejansko spletkari proti sporazumu. In to dela časopis »Narodno blagostanje« s svojimi izmišljenimi vestmi o bojkotu hrvatskih trgovcev v Sloveniji. Ze v eni svojih prejšnjih števil smo jasno dokazali, da so trditve o bojkotu hrvatskih trgovcev v Sloveniji le prazna izmišljotina. Danes pa moremo svoj dokaz še izpopolniti. Tako je ugotovljeno, da je bil dotični hrvatski trgovec, ki ga opisuje po »Hrvatskem dnevniku« »Narodno blagostanje«, že večkrat zaradi krošnjarstva v Mariboru kaznovani krošnjar Pavič. V vsej tej stvari torej nikakor ni šlo za kak bojkot hrvatskih trgovcev, temveč za obrambo trgovcev pred krošnjarji. Proti krošnjarjem pa se ne bore le slovenski trgovci, temveč tudi hrvaški in zato tu niti najmanj ne more biti govora o katem bojkotu hrvaških trgovcev.

Nič drugega kot intriga proti sporazumu je torej trditve »Narodnega blagostanja« in kakor bodo propadle vse druge spletke proti sporazumu, tako bo propadla tudi ta. Naj si to »Narodno blagostanje« zapomni. In naj si zapomni tudi to, da bo ono, ne pa mi, okusilo resnico pregovora, da žanje vihar, kdor seje veter.

Akademija srednješolcev v čast Kristusu Kralju

Redkokdaj odmeva ljubljanska unionska dvorana od tako burnega ploskanja, kakor se je to zgodilo v nedeljo dopoldne ob priliki akademije, ki so jo gojenci ljubljanskih srednjih šol priredili v čast Kristusu Kralju kot pripravo na ljubljanski kongres. Z vsem srcem moramo priznati, da so mladi ljudje, od katerih narod danes največ pričakuje, pokazali vpricho številne množice najlepše in dali iz sebe najboljše. S takim ognjem in s takim svetlim navdušenjem, pa tudi s tako ljubeznijo in disciplino že dolgo ni bila naštudirana nobena prireditev v Ljubljani. Vsi mladi študentje in študentke so na nedeljskem nastopu javno in s prepričevalnim navdušenjem, ki je zajelo tudi občinstvo v dvorani, izpričali, da jim je Kristus vzor, vodilo in cilj življenja.

Mogočna unionska dvorana je bila za to priliko preprosto, vendar okusno okrašena. Nad odrom je visela krasna slika Kristusa Kralja, okrašena od dveh svetlomodrih girland, pod sliko je bil postavljen simboličen žrtvenik z napisom »Pax«, kar naj bi pomenilo, da mladina prva polaga svoje žrtve, boje, veselja in zmage pred noge nebeskemu Kralju. Dva močna reflektorja sta obsevala ves čas akademije sliko Kristusa Kralja. Že pogled na lepi oder je človeka navdušil in ga nevede prestavil v svet, ki mu je že ob prvih točkah zaživel na odru.

Kot prvi je nastopil štiriglasni fantovski zbor iz škofijskega zavoda v Št. Vidu. Pod taktirko priljubljenega profesorja glasbe M. Tomca so občuteno zapeli mogočno himno Kristusu Kralju. Dijak III. državne gimnazije nam je nato v jasnih besedah povedal, kaj hoče današnja dijaška mladina, ki ji je Kristus vse. Navdušene in hrabre besede mladega govornika so izzvale silovit aplavz. Za njim je zbor zapel prelepo pesem »Majniška pesem Jezus in žel obilo priznanja. Sledila

je deklamacija dijakinje II. drž. gimnazije, ki jo je občinstvo nagradilo z močnim ploskanjem. Naravnost ljubko ganljiv je bil prizor, ki so ga podale dijakinje uršulinske gimnazije. Izvajale so prekrasne simbolične vaje na koralni spev »Gloria«. Čudovito prirojenost podajanje in skrbna zbranost sta na občinstvo napravila globok vtis. Mogočna je bila slika dijakov iz škofijskih zavodov, ko so na kompozicijo »Oče naš« izvajali simbolične vaje. Še silovitejši vtis so napravila izvajanja dijakov iz I. drž. gimnazije. V strumni vrsti so s praporom prikorakali na oder in izpričali tu pred vsemi svojo neomajno ljubezen in zvestobo v Kristusa Boga.

Zdi se, da so prireditelji akademije odlični poznavalci ljudske duše, kajti najlepše so nam pripravili za drugi del, ki so ga dijaki po krajšem odmoru začeli izvajati. Presenetilo nas je lepo petje dijakinji II. drž. realne gimnazije, ki so vsaka posebej ob klavirski spremljavi g. Joža Osane podale prav občutne pesmi dr. Gržiniča, Mozarta in Schuberta. »Prošnjo pesem« je zapel dijak učiteljske šole, nato pa še dve pesmi, ki sta jih skrbno naštudirali dve dijakinji ljubljanskega liceja. Najmogočnejša in najlepša točka je bil pač nastop dijakov klasične gimnazije, ki je v nedeljo ponovno dokazala svoje visoke sposobnosti in odlične talente. Izvajali so pretresljivo zorno recitacijo g. kanonika Šimenca »Kristus, naš vodnik!«. Nazorno so pokazali, kam pride skvarjena in kam verna mladina. Recitacijo so naštudirali pod skrbno in spretno roko g. Toneta Rögerja. Akademijo je končalo mogočno petje salezijanskega pevskega zbora.

Ljubljansko občinstvo je vse prevzelo prekipenjavečnega navdušenja naših mladih odhajalo iz dvorane. Takih prireditev bi mladna Ljubljana potrebovala še in še!

bo zgrajena v novobizantinskem slogu ter bo našlo v njej prostora 10.000 vernikov. Gradbeni prostor so izbrali na hribu, kjer so pred 345 leti Turki sežgali posmrtno ostanke svetlega Save, da bi na ta način zadali smrtni udarec srbski pravoslavni cerkvi, ki je bila v stoletjih sužnosti edini nosilec srbstva in srbske kulture. Vsa stavba bo veljala okrog 350 milij. din, a na Balkanu bo večja edino znana cerkev Hagije Sofije v Carigradu, katero so Turki spremenili v svojo mošejo takoj po zavzetju Carigrada.

d Bata zida naprej. Veliko tovarno za kože in usnjato obutev bo zgradil Bata v okolici bosanskega kraja Visoko. Da bi preveril ljudi o napredku svojega podjetja, je dal Bata povabiti v Borovo na praznik dela več kmetov, da so si ogledali tovarniške naprave in socialne ustanove. Bata bo odkupil od teh kmetov velike parcele, zgradil tovarno, obenem pa je obljubil, da bo prvenstveno zaposlil domačine.

Vsak Slovenec, vsak katolik je naročnik Mohorjevič knjig
Naročite jih pri župniku

d Večne težave z licitacijami. Ker sta obe prejšnji licitaciji za prevzem gradbenih del pri II., III. in IV. delnici proge Črnomelj-Vrbovsko ostali brezuspešni, razpisuje sedaj oddelek za gradbo železnice tretjo licitacijo za prevzem gradbenih del. Preračunske vsote so naslednje: I. delnica od km 8.840 do 21.225 11.472.470 din, II. delnica od km 21.225 do 29.424 13.617.850 din in III. delnica od km 29.424 do km 40.939 21.172.130 din. Licitacije bodo: za II. delnico v oddelku za gradbo železnice v Belgradu dne 20. maja, za III. delnico dne 22. maja in za IV. delnico 24. maja.

d Vodovod Predvor-Kranj so začeli graditi. Z njim se bodo odprli lepi prostori za razširitev Kranja v gornjem delu mesta.

d Stoletnico obstoja praznuje jeseni Muzejsko društvo za Slovenijo v Ljubljani.

d Pot do blagostanja sreče in neodvisnosti Vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Sreča v nesreči. Med železniškimi tiri je zaspal mlad pastirček Arif Jakič iz Sanskega mosta. Fantič je pasel koze. Pa se mu je zadržalo ter je legel med tiri železniške proge. Kmalu je pridrvel vlak in zdrvel preko pastirčka, ne da bi se mu kaj zgodilo.

Deček se je zbudil čisto v zadnjem hipu, ko je stekel nad njim zadnji voz. Začel je ves prestrašen kričati. Njegovi tovariši ga tudi pozneje niso mogli potolažiti. Strah ga je bil tako prevzel, da se sploh ne upa več v bližino železniške proge.

d Za odposlance prosvetnega ministra pri letošnjih maturah so imenovani na srednjih šolah v Sloveniji: Anton Sovre, insp. prosvet. min., za realno gimnazijo v Kranju; Janko Leskošek, insp. prosvet. min., za III. realno gimnazijo v Ljubljani; Marko Bajuk, banski insp. v Ljubljani, za mestno realno gimnazijo v Ljubljani; Silvo Kranjc, banski insp. v Ljubljani, za uršulinsko gimnazijo v Ljubljani; Karel Priatelj, ravnatelj učiteljskega v Pakracu, za realno gimnazijo v Murski Soboti; dr. Lovro Sušnik, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani, za klasično gimnazijo v Št. Vidu nad Ljubljano.

d Osebam, ki se ne morejo zadostno krotiti, pa trpe vsled tega na zaprtju in motenju pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem telesa, nudi večledensko zdravljenje z naravnimi »Franz-Joselove« grenko vodo zelo dobre uspehe. Zato uživajte dnevno po eno čašo »Franz-Joselove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Ost. reg. št. br. 30470/23.

d Slavni jugoslovanski kiparski umetnik Hrvat Ivan Meštrovič je prispel te dni v Varšavo, kjer se mu poverili izdelavo spomenika poljskemu narodnemu voditelju in junaku maršalu Pilsudskemu. Poljski list »Dobry Wiezorec« piše obširno o Meštroviču in ga vzporeja s slavnim kiparjem Rodinom, naglašajoč, da je Meštrovič danes največji kipar 20. stoletja.

d Novi most v Martjaneh v Prekmurju je že dograjen in izročen prometu. Veljal je nad 200.000 din. Prejšnji leseni most je bil že slab in skrajno potreben nadomestila. V zvezi z gradnjo mostu je bila uravnana tudi cesta in struga potoka, ki dela precejšnjo škodo posestnikom in je potreben še nadaljnje. uravnave. V letošnjem letu so v območju okrajnega cestnega odbora v Murski Soboti predvidene še sledeče gradnje: most čez Krko v Šaloveh, ki bo z uravnavo ceste veljal okrog 350.000 din, in most čez Ledavo v Pertoci, ki bo veljal 90.000 din, zraven pa še štirje manjši železobetonski mostovi.

d Veliko klet za 50 vagonov vina gradi v Potomju na polotoku Pelješcu vinarsko-vinogradniška zadruga »Dingač«. Vinska klet bo služila za vzorno proizvodnjo znanega dalmatinskega vina »Dingač«.

d Na konju okrog sveta. V Sarajevo je prispel Šved S. E. Hellerström, svetovni potnik, ki potuje okrog sveta na konju. V vsakem večjem mestu ali kraju si izposodi konja z vodnikom vred. Potnik je ostal v Sarajevu dva dni, nato pa odjezdil naprej proti Jajcu. 160 km dolgo pot med Sarajevom in Jajcem namerava prejahati v treh dneh. Na vprašanje, zakaj potuje na konju, je potnik izjavil, da tako bolje spoznava prirodne lepote in navade ljudstva.

d Izboljšanje ceste Maribor-Ljubljana. — Po vesteh iz Belgrada bo te dni razpisana licitacija za modernizacijo ceste Maribor-Ljubljana, in sicer v prvem delu med mestno mejo in Framom, kakih 17 km. Cesta bo iz

VINA za vas priložnosti naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Vabimo

slovenski delavski stan na
skupno manifestacijo, ki bo
v Ljubljani

dne 4. junija 1939.

Z geslom:

Bog, stan, narod!

Proti razkranjanju marksističnih demagogov,
za enotno združeno delavstvo, za zmago,
za nov družabni red pravice in ljubezni!

**Zveza združenih delavcev
glavni odbor — Ljubljana**

belona, imela bo običajno širino, kakor jo
imajo sedaj vse sodobne državne ceste, nekaj
sto metrov od mestne meje pri vodovodu pro-
ti jugu pa bo tlakovanih z drobnimi granit-
nimi kockami, ker je tu promet zelo velik.
Stroški bodo znašali okroglo 13 milijonov din,
vsaj tako se glase poročila iz Beograda. Na
kilometer bi torej odpadlo povprečno 750.000
dinarjev, kar bi za silo zadostovalo. Cesta se
deloma preloži, da se odpravijo preveliki
ovinki in veliki klanci.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi
vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne
»Franz-Josef« vode.

d Španska se znova nudi kot kupec naše
živine. Kakor poroča »Jug. Kurir« je prišel
iz Španije tudi že čisto stvarni predlog o na-
kupu naše živine. Španci bi bili pripravljeni
nakupovati pri nas živino, ki bi jo plačali
50% v blagu iz Španije, 50% pa v vrednostnih
denarnih listinah.

SVICARSKE URE, slatnina in srebrnina za
birma. CUDEN. Prešernova ulica 1.

d Za tri tedne je bila preložena poštar-
ska tombola, za katero je vladalo veliko za-

nimanje in bi morala biti že preteklo nedeljo
v Ljubljani. Toda izredno slabo vreme je
izvedbo te tombole onemogočilo. Sprva se je
govorilo, da je bila tombola preložena do
prihodnjega četrтка, na praznik Vnebohoda,
zdaj pa smo izvedeli, da je bila prestavljena
dejansko na dan 4. junija.

d V Hercegovini je mnogo medu. Čebe-
larstvo v Hercegovini je že staro. Največ so
za njegovo širjenje storili turški velikaši in
franciškani. Ker so hercegovska brda in do-
line bogate na dišečih in zdravilnih rastlinah,
imajo čebele dobro pašo. Pred vojno je bilo
v vsej pokrajini okrog 70.000 panjev, tako da
je prišel en panj na vsakega tretjega Herce-
govca. Po vojni pa je število padlo in pride
danes en panj šele na vsakega štirinajstega
prebivalca. Čeprav je bila lani slaba letina,
so čebelarji vendarle pridobili okrog 600.000
kilogramov medu, ki so ga prodali po ceni
14—16 din kg. Za revno deželo, kakor je
Hercegovina, je izkupiček od medu lep na-
rodni dohodek.

d Gospodinje in dekleta opozarjamo, da
kupujete svoje obleke le pri naši znani tvrd-
ki F. I. Goričar, Ljubljana.

d Še eno Meštrovičev delo. V Romuniji
je bil nedavno slovesno odkrit spomenik kra-
lju Karolu I. Spomenik je umetnina hrvat-
skega kiparja Meštroviča.

IZ DOMAČE POLITIKE

p »Naredno Jednotac, glavno glasilo Slo-
vakov v Jugoslaviji je v »samostojnik« Slo-
vaški prepovedana.

p Volitve delavskih in nameštenskih po-
verjenikov so odložene za 16. julij t. l., in
sicer na željo več delavskih organizacij iz
raznih banovin in na podlagi odloka mini-
stra za socialno politiko in ljudsko zdravje.
Vnovič se volitve ne bodo odlagale. Te volitve
bodo trajale od 15. julija do 15. avgusta t. l.

p Za zgodovinske odločitve je treba časa.
V članku o sporazumu piše zagrebški »Ju-
goslavenski Lloyd« med drugim, da je spo-
razum postal najkrepkejše geslo, istočasno
pa tudi največje upanje, da bomo končno
krenili na boljša pota k srečnejši prihod-
nosti. Potem pa takole nadaljuje: »Zlasti go-
spodarski svet je v sporazum polagal največ-

Vnebohod

*Kristusov vnebohod! Božji Učenik zapu-
šča svet in odhaja domov k svojemu Očetu. O,
kako na današnji dan tudi naša srca hrepene
za Njim v nebesa, k večni neskaljeni blaženo-
sti, k vsemu lepemu brez vsakršne grdobije,
k resničnemu brez laži in hinavštine, k sve-
llobi brez sence, k sreči brez konca, k večni
domovini, kjer bo ubogo človeško srce nekoč
v resnici popolnoma srečno.*

*Da, mi smo kakor pototek, ki iz gora ne-
utrudno beži v dolini k reki in po njej ne-
vzdržno naprej in naprej in se ne umiri prej,
dokler ga morje, kot ljubeča mati svojega otro-
ka ne sprejme v svoje narotje.*

*Vsak izmed nas roma po tej solzni dolini
domov k večni sreči. Le škoda, da premnogi
iščejo svojo srečo na stranpotih, da iščejo
nebesa na zemlji in hočejo svoje srce utešiti
z navidežno zemsko srečo.*

*Toda ubogo človeško srce je tako neiz-
merno globoko. Položi vanj še toliko sreče,
nikdar ni utešeno; utešiti ga more le neskon-
čna sreča, ki je Bog sam!*

*Sv. Avguštin, ki je skozi trideset let begal
za srečo in niral svoje srce, pa je prej ko slej
ostal razočaran, dokler ni našel Boga in srečo
v njem, je napisal v svoji vekoviti knjigi »Iz-
povedi« večnoveljavni izrek: Nemirno je naše
srce, dokler ne počiva v tebi, o Bog!*

*Da, mi smo otroci nebes. Naša imena so
s krvjo Odrašenikovo zapisana na listi tistih,
ki imajo pravico do nebes. Na nas samih leži
torej, da ta mesta v nebesih kdaj ne bodo ne-
zasedena ostala.*

je zaupanje, vedoč, da je v sporazumu obse-
žena dobra državna uprava v duhu enako-
pravnosti, ki izključuje politične namere po
nadvladi, izključuje samozvane strokovnjake
za ta ali oni del države ali ljudstva, izklu-
čuje zlorabo oblasti ter zaradi tega v glav-
nem zagotavlja boljše in pravičnejše odnoša-
je med vsemi silami naroda in države. Na
koncu svojega članka list ostro obsoja po-
četje, o katerem pravi, da je po njegovem
mnenju nastalo zgolj iz nepotrpežljivosti ali
pa iz prenatrpanega postopka. Tako ravnanje
ni pametno, ker je za zgodovinske odločitve
treba časa, preučevanja in sporazumevanja.
List sicer ne pove, na kaj se ta njegova opom-
ba nanaša, kar pa tudi ni važno. Dejstvo pa
je, da naglica v takih odločitvah reših ni pravo
sredstvo, zlasti pa ne prenatrpanost.

NESREČE

n Kot orah debela toča je padala te dni
dvaset minut v okolici vojvodinskega mesta
Topole v Srbiji. Uničila je vse, kar je raslo:
vinograde, sadna drevesa, posevke na polju
in oklestila tudi drevje v parkih. Škoda je
ogromna. Za točo se je vlija ploha, kmalu
nato pa spet toča. V zadnjem tednu je že več
vojvodinskih in šumadijskih pokrajin doži-
velo podobne nesreče.

n Požar je uničil gospodarsko poslopje
posestnika Vladimira Kapusa v Kamni go-
rici pri Radovljici.

n Ze 45 let ni bilo takšne toče nad Novim
Sadom in okolico, kakršna se je vsula ono
soboto popoldne okrog 6. Tako pripovedujejo
tamkajšnji starejši ljudje. Neurje s točo je

V boju proti jetiki

V Ljubljani je bil pred kratkim občni
zbor protijetične zveze. Načelnik protijetič-
nega oddelka dr. Prodan je v svojem poro-
čilu povedal tudi tole:

Delo, ki ga protijetični oddelek opravlja,
je veliko in izredno važno. Bolnike je treba
izslediti in zdraviti, ker jih je veliko takih,
ki se za bolezen ne zmenijo, ali pa celo takih,
ki spadajo pod zakon. Pregledov je bilo v
preteklem poslovnem letu 9225. Z ugotovitvi-
jo jetike jih je bilo 1333, od tega z odprto
jetiko 513. Število obiskov zaradi nasvetov
je znašalo 736. Rentgenoloških preiskav je
bilo vsega 4843, zrak jih je bilo 24, dalje
olje pa 3 bolniki. Po določenem načinu rent-
genološko je bilo preiskanih 218 srednje-
šolskih in meščanskošolskih učiteljev, 89
bogoslovcev, 27 športnikov SK Ljubljane in
33 družin z 89 družinskimi člani, ki spreje-
majo dijake na stanovanje. Protijetični odde-
lek je deloval v vsem letu 198 dni. Uporabil

je vso vmeno, da zboljša socialne in zdrav-
stvene razmere svojih varovancev. Izdane so
bile razne podpore v obleki, hrani in podob-
no. Protijetični oddelek je v vsakem primeru
izvršil osamljenje otrok, svetoval, poučeval in
nadziral. Najhujša ovira so brezdomci, za
katere se je mnogo trudil pri domovnih obči-
nah, kar pa mu je redko uspelo. Za vse te
je potrebno, da se jim sezida skupni dom,
kjer bodo socialno in zdravstveno preskrblje-
ni. Protijetičnemu oddelku se je posrečilo, da
je oddal večino otrok jetičnih družin v po-
čitniške kolonije mestne občine in državne
šolske poliklinike. Akademiki iz raznih do-
mov so prihajali redno na preiskavo. Ljub-
ljana nujno potrebuje razširjen oddelek, ozi-
roma samostojno bolnišnico za jetične, če
hočemo protijetični boj uspešno izvajati.
Za brezhibno delovanje protijetičnega oddel-
ka so nujno potrebni lastni prostori.

Naš knez-namestnik obiskal Italijo

Med izredno važne dogodke preteklega tedna moramo šteti obisk jugoslovanskega kneza namestnika pri italijanskem kralju. Odkar vodi zunanjo politiko Jugoslavije knez Pavle, se je stalno držala osnovne črte: mir na vseh mejah! Temu načelu primerno je Jugoslavija k svojim starim prijateljstvom skušala dodati nova prijateljstva, a se je pri tem skrbno izogibala vsake nevarnosti, da bi bila posredno ali neposredno potegnjena v vrtince nasprotij, ki divjajo med obema taboroma evropskih velesil. Prijateljstvo z našo jadransko sosedo je torej nujno spadalo v okvir knezovih prizadevanj in je porabil vsako priložnost, da bi ne samo pomagal vzpostaviti mir na Jadranu, marveč ga tudi utrdil s trajnim prijateljstvom med dvema sosednima državama, ki živita na prostoru, ki ima toliko potreb, ki se dajo uresničiti le s skupnimi napor. Sedanje potovanje na obisk k italijanskemu vladarju je nadaljevanje te mirovne politike in uspeh tega obiska opravičuje vse nade, ki smo jih vanj postavili. Rimske slovesnosti, prirejene na čast našemu knezu namestniku, besede, izrečene iz mero-dajnih ust najvišjih predstavnikov italijan-skega imperija, zagotovila dana po italijan-

skem tisku, vse to so za nas dragocena jam-stva, da Italija zares želi, da bi bila Jugo-slavijska, s katero goji prijateljske zveze, za-res močna, notranje utrjena in urejena, ter varna na vseh svojih mejah. Jugoslavija iz-haja iz velike evropske krize, ki je marsi-katero državo pretresla, močna in neranjena, svecbodna v svojem življenju, prosta vsake obveznosti do tega ali onega političnega ta-bora in sklonjena edinole nad delom za svoj lastni napredek na prostoru, na katerem se z vsemi silami trudi, da bi zavarovala mir. Obisk kneza namestnika Pavla v Rimu je to-rej dragocen prispevek k rasti naše države in k miru, za katerim Evropa toliko hrepeni.

Dne 15. maja sta se knez-namestnik Pa-vle in njegova vzvišena soproga vrnila iz Ita-lije. Na okrašenem ljubljanskem kolodvoru so ju pričakovale razne uradne osebnosti, med njimi tudi ban dr. Natlačen in župan dr. Adlešič. Zunaj kolodvora so stale velike množice ljudstva, ki je navdušeno vzklikalo. Pred dvornim vlakom so navdušeno pozdrav-ljali kneza-namestnika slovenski fantje in dekleta. Knez-namestnik je bil s sprejemom zelo zadovoljen in se je pristrčno smehljajoč zahvaljeval za pozdrave.

trajalo 20 minut, kar je zadostovalo, da je bilo uničeno po sadovnjakih, vrtovih in vi-nogradih do malega vse. Toča je bila debela kot orehi. Novosadske ulice so bile na debelo posute z njo. Ljudje in živali so morali na varno pod streho. Škoda na poljih, vrtovih, sadovnjakih in vinogradih je velikanska in je še ni mogoče oceniti.

n Voz se je zvrnil nanj. Posesnika Milo-šič Ignac iz Repišč, občina Leskovec v Halo-zah, in Emeršič Ivan iz Trdoboja, občina Leskovec, sta peljala iz gozda voz, ki je bil visoko naložen z listjem. Ko sta ga izpeljala iz Milošičevega gozda v Trdobojskih in ga pe-ljala po bregu navzdol, se je voz naenkrat prevrnil in pokopal pod seboj Emeršiča. Mi-lošič je takoj priskočil na pomoč, toda ni mu mogel pomagati, ker Emeršiča sploh videl ni in ker sam ni mogel vzdigniti težko nalože-nega voza. Klical je na pomoč. Ko so to slišali v bližini se nahajajoči ljudje, so takoj pri-hiteli in z največjo težavo se jim je posrečilo voz dvigniti in izvleči iz gomile listja Emeršiča, ki pa je bil že mrtev. V listju se je za-dušil, poleg tega pa mu je zlomilo še desno nogo nad kolenom in zdrobilo prsni koš.

n Še dva požara. Pri posesniku Lukežu na Tratah občina Velka v Slov. goricah je zgorela stanovanjska hiša. Zgorelo je tudi pohištvo, razno crodje itd. Škoda se ceni na 8000 din. — Dne 1. maja t. l. je nenadoma pričelo goreti pri posesniku Zorcu v Žitni-cah, občina Sv. Jurij v Slov. goricah. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje in stanovanj-sko hišo. Omenjeni posesnik je kupil po-

sestvo z imenovanimi poslopji šele pred ne-kaj tedni in se k sreči še ni preselil. Zgorelo je precej premičnin prejšnjega posesnika Horvata Stefana. Celotna škoda znaša 15.000 dinarjev, ki pa je le deloma krita z zavarovalnino.

n Boj dekleta z volkom. V bližini vasi Gornji Rovac pri Kolašinu je pasla ovce pa-stirica Ikonija Bulatovič. Nenadoma je zagle-dala velikega volka, ki je vdrl v njeno čredo. Ovce so se razbežale. Ikonija pa je pogumno

Hrvatje spoznavajo svoje prijatelje

»Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Vladka Mačka, ostro kritizira vedenje srbijanske združene opozicije, h kateri se je prilepila tudi JNS. »Hrvatski dnevnik« pravi:

Mora se priznati, da so tuji časniki rešitev hrvaškega vprašanja bolje razumeli, kakor pa mnogi belgrajski politiki, pa celo oni, ki so se drugače izjavljali za sporazumno ureditev odnosov med Hrvati in Srbi.

Vsi se še zelo dobro spominjamo, kako je Ljuba Davidovič govoril, da bo sprejel vsak sporazum, ki bi ga dr. Maček sklenil s katerokoli srbijansko stranko. Toda poznejše brezbržno vedenje združene opozicije je po-kazalo, da je pri tem imela glavno vlogo strankarska računica. Nekateri hrvaški za-stopniki so se udeležili sestankov srbijanskih opozicionalnih strank ter so se prepričali o vroči želji, da bi za vsako ceno prišlo do sporazuma s Hrvati. To razpoloženje je v zadnjih časih mnogokrat prišlo do izraza. Sedanje stališče zastopnikov teh strank ni v skladu s tem. To je treba ugotoviti resnici na ljubo.

S tem seveda ne mislimo reči, da bi bile te stranke onemogočile sporazum, ker tega one v sedanjih razmerah ne bi mogle storiti, celo tedaj ne, če bi proti njem nastopile naj-ostreje. Če te stranke niso mogle preprečiti tolikih nesreč, ki so zadele ne samo hrvaški,

planila nad volka, čeprav je bila oborožena samo s palico. Sreča je bila, da je volk z eno nogo vlekla za seboj past, v katero se je v gozdu ujel. Junaško dekle ga je toliko časa obdelovalo s palico, da je poginil.

n Našla je mrtvo v gnojnični jami. V Spodnji Gorici pri Račah se je pripetila ne-sreča, ki je zahtevala življenje dveletnega otroka. Posesnica Damjan se je nahajala v kuhinji ter je kuhala obed, njena 2 leti stara hčerka Emilija pa se je igrala na dvorišču. Dekletce je plezalo po pol metra viloko graji, ki obdaja gnojnično jamo. Naenkrat pa je z vrha ograje omahnilo ter padlo z glavo na-prej v jamo. Gnojnice je bilo v jami sicer malo, zato pa je bilo na dnu globoko mehko blato, v katerem je otrok z glavo obličal ter se zadušil.

Okrepljeno zaupanje v mir

Slika evropskega političnega položaja v preteklem tednu je bila nekako sledeča: Na eni strani tabor Italija in Nemčija, s katerim sodeluje tudi Španija, na drugi strani tabor Anglije in Francije, s katerim bodo sodelo-vale Rusija, Poljska in Turčija. Vmes pa cela vrsta malih držav, ki se pridno izogibljejo vsaki nevarnosti, da bi ne bile potisnjene v nasprotja med velikimi. In oba tabora, ki smo jih našli, sta si prilično v ravnotežju, kar pomeni, da je mir bolj zagotovljen, ka-kor je bil pred mesecem dni, ko je bil položaj še popolnoma meglen. To pomeni tudi, da za enkrat nevihta nad Poljsko ne bo izbruhnila in da se tudi drugod, koder so se še pred mesecem dni podili črni oblaki, na primer nad Sredozemljem, sedaj vedno bolj ka-žejo sinje jase, ki oznanjajo lepše vreme. Pretekli teden je bil torej teden, ki nas je okreplil v zaupanju, da bo mir ohranjen.

pač pa tudi srbski narod, kako bi potem mogle preprečiti, da ne bi storili kaj dobrega. Toda one (srbijanske stranke) so s svojim brezbržnim vedenjem razbile še ono malo zaupanje, ki je bilo pridobljeno v dolgi vrsti let s težavo. Pri mnogih Hrvatih se poraja vprašanje: Če so tudi one srbijanske stranke, ki so se vezale na listo dr. Vladka Mačka ter vzdržale težaven in naporen boj in ki so pri volivni agitaciji nastopale z geslom sporazu-ma, pokazale tako brezbržne, pri kateri naj bi potem Hrvati še naleteli na razumevanje?

Zahvala.

Dne 26. aprila mi je pogorela stanovanjska hiša in blev z živino. Ker sem narcotnik »Domoljuba«, in sem naročnino lista pravočasno obnovil, mi je uprava »Domoljuba« izplačala požarno podporo v znesku

dinarjev 1000.—

Upravi »Domoljuba« se prav lepo iz srca zahvalujem ter ostanem še nadalje zvest na-ročnik, ta dobri časopis pa vsem drugim toplo priporočam.

**Rožič Janez, posesnik
Dolenja Paka št. 7, p. Črnomelj.**

Dober okus

je posebna prednost odva-
talnega sredstva DERMOL.
+u tega deluje milo in
+az bolečin. Zato uživajo
odrasli in otroci radi DERMOL

Dr. Ing. S.
D. J. 1019/39

DERMOL

RAZGLED PO SVETU

Pismo iz Amerike

(Pittsburgh, 25. aprila 1939.)

Hočem nekoliko opisati razmere, v katerih živimo tu v daljni Ameriki. Povedati moram, da tudi pri nas v Ameriki ni vse zlato, kar se sveti, kakor pravi naš slovenski pregovor. Delavske razmere so dokaj slabe. Delavci delajo komaj 2 ali 3 dni v tednu, redki so tisti, ki morajo delati 5 dni v tednu. Kakor nam poročajo iz Washingtona, je sedaj v Združenih državah okrog 13 milijonov ljudi brez dela in zasluzka. Potem si že morate predstavljati, kakšne so delavske razmere tu v Ameriki. Dela je sicer v Ameriki dovolj, a človeških rok pa ne rabijo dosti, ker so posamezne tovarne tako izpopolnjene in modernizirane, da se reeno bojimo, da bi nam stroj odvzel vsako delo. Kajti stroje ne rabijo samo v tovarnah, marveč tudi zunanji tovarni in upravljajo dela, pri katerih je bilo svoječasno zaposlenih na stotine delavcev. To je vzrok, da je v Ameriki tako velika brezposelnost, že bi strojev ne bilo, bi imeli ljudje še vedno dovolj dela.

Vreme imamo do sedaj še vedno hladno. Četni in veliki teden je nekoliko snežilo. Ob velikonočnih praznikih nam prav posebno uhajajo misli na domače kraje. Prav posebno pogrešamo ubranega velikonočnega zvonjenja, katerega smo bili navajeni doma. Oh, kako je bilo včasih lepo, sedaj pa ni več tako. V Ameriki ne poznajo narade, da bi zvonovi oznanjali prihod nedelj in praznikov.

SLOVAŠKA

»Pamet, če ne boste zopet sužnjil!« Pri neki proslavi dne 2. maja je prišlo v slovaški Bratislavi do burnih demonstracij. Na ulicah so se slišali vzkliki: »Živio Sidor! Slovaška Slovakom!« Prišlo je do spopada med pristaiši in nasprotniki Sidorja. Policija je uporabila orožje, da razžene demonstrante. Mnogo je bilo aretiranih. Do hudih spopadov je prišlo v Novi vesi. Tam so izvršili napad na dve nemški trgovini ter so nanje obesili protinemške napise. V Cipsu je bil ubit 1 Nemec, član nemških borbenih oddelkov. Ubit ga je neki Madžar. Vse kaže, da so se pričele na Slovaškem hude notranje politične borbe. Mach je razpustil vso Hlinkovo gardo, katere poveljnik je bil prej Sidor. Vsa borba se vodi okrog Sidorja in proti njemu. Kot je znano, je Sidor velik pristaš »poljske smeri« in zagovarja sodelovanje Slovaške s Poljsko. Pri tem ima zelo veliko pristavev. Sedanja vlada pa je pristaš nemške smeri.

ŠVEDSKA

»Sestanek zunanjih ministrov severnih držav« je bil pred kratkem v Stockholmu. Na sestanku so se ministri Danske, Finske, Švedske in Norveške posvetovali o ponudbi, ki jo je pred kratkim poslala tem štirim državam Nemčija, naj bi z njo sklenile nenapadno pogodbo, s čimer bi si Nemčija rada zagotovila severno mejo in zagotovila preskrbo s rudami ter drugimi surovinami teh držav. Ministri so razpravljali poleg tega tudi o utrditvi Aalandskih otokov v Finskem zalivu, ki tvorijo pomorski ključ do oblasti nad tem zalivom in obvladujejo ves pomorski promet z Rusijo. Po sestanku je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da so zunanji ministri prebrali nemško ponudbo, da pa so njihove države

Dne 13. marca smo v Pittsburghu položili k večnemu počitku blagega slovenskega moža Matijo Rogina, v starosti 71 let. Blagi pokojnik je bil rojen v vasi Stara lipa pri Vinici. V Ameriki je bil 51 let. Bil je zelo delaven za katoliška vero in za razne podporne katoliške organizacije. Pred 46 leti je sodeloval pri ustanovitvi največje slovenske organizacije tu v Pittsburghu, namreč pri društvu Marije Device. Dne 6. marca je umrl John Vrbanec, doma iz vasi Vrčakovi pri Vinici. Star je bil 72 let in je od teh v Ameriki preživel 52 let. Dne 1. aprila smo pokopali Josipa Erjavca, ki je živel tukaj nad 40 let. Bil je dober faran slovenske župniške cerkve in član društva sv. Jožefa KSKJ, katerega mu je priredilo zelo lep pogreb. Star je bil 75 let. Zapušta ženo, 1 sina in 4 hčere. Rojen je bil v vasi Vrh, fara Krka. Dne 22. aprila je neizprosna smrt pretrgala nit življenja Barbari Starešinič, v starosti 50 let. Njeno deklško ime je bilo Povlakovič in je bila doma iz vasi Kroci pri Preloki v Beli Krajini. Bila je vrla katoliška žena in ekbrna vzgojiteljica svojih otrok, katerih je pet zapustila. Eden izmed njenih sinov študira v Rimu in je bil že dne 18. decembra preteklega leta posvečen v duhovnika. Letošnje leto bo že dokončal svoje študije, na kar se bo povrnil v Ameriko in bo začel nastavljen v Pittsburghu, kjer je bil tudi rojen. Njegov mlajši brat pa študira v Niagara Falls out Canada s tem namenom, da tudi postane duhovnik. Blagi pokojnici daj Bog večni pokoj, a preostalim pa naše sožalje. — J. Č.

ve trdno odločene ostati nevtralne v vsakem evropskem sporu, s čimer bodo v pravični meri upoštevale tudi nemške koristi. S tem severne države nemške ponudbe sicer niso sovražno odklonile, saj iz njihove nevtralnosti ne more Nemčiji groziti nikakva nevarnost, a je tudi tudi niso sprejele. Ne nameravajo pa, kakor kažejo ti sklepi, sprejeti ponudbo, da bi se priključili kaki drugi državi ali zvezi držav. Če bi v Evropi izbruhnila vojna, bodo severne države, kakor so izjavljali ministri po sestanku, sklenile vse potrebne vojaške sklepe, da ohranijo svojo nevtralnost in se obvarujejo vojne.

Kdor bo napadel mir, bo občutil moč francoske pesti

Predsednik francoske vlade Daladier je imel v poslanski zbornici govor in je povedal tudi sledeče:

Francija ne sovraži nobenega naroda. Ve, da vojna ne bo uredila nobenega vprašanja, marveč da bo svet uničila. Zato hoče z vsemi sodelovati in pravično urediti izrabljanje vseh naravnih bogastev. Francija hoče mir, zato sodeluje z Anglijo, in to sodelovanje je temelj vse njene politike.

Francoski narod je za to, da se sklene splošen sporazum vseh tistih, ki hočejo mir. Zato je Francija sklenila jasne pogodbe z narodi, ki so enake volje. Dala je svoje poročstvo za nedotakljivost Romunije in Grčije ter sklenila s Poljsko sporazum, ki je še okrepi staro zavezniško pogodbo. Mir v vzhodnem delu Sredozemlja naj zagotovi sodelovanje s Turčijo, ki jo s Francijo vežejo močne vezi. Bistveno pri tem prizadevanju pa je sodelovanje Sovjetske Rusije, ki se bo še izpopolnilo. Pogodba o vzajemni pomoči med

ŠPANIJA

s Milijarde za obnovitvena dela. Na seji španske vlade je gospodarski minister Penas predložil preračun za razna obnovitvena dela, ki so potrebna po opustošenih krajih v državljanski vojni. Za prva dela je določenih pet milijard pezeta (15 milijard dinarjev). Za vso obnovo bo potrebnih nad 12 let pri delih bo zaposlenih čez milijon mož. Prednost bodo imeli vojaki, ki so jih začeli zdaj odpustiti. Obnovitveni načrt obsega med drugim 20.000 km državnih cest, 24.000 km pokrajinskih cest ter 65.000 km občinskih cest, veliko število mostov, elektrarn, jezov in namakalnih naprav, ki so bile uničene na površini 1.200.000 oralov, 600 milijonov pezeta pa je določenih za popravilo pristanišč in svetilnikov in za izpopolnitev obalne signalne službe.

DROBNE NOVICE

510 letnico osvoboditve Orleansa po Devici Orleanski so praznovali te dni v Franciji.

Hudo je zbolel Julij Maniu, bivši predsednik romunske kmečke stranke in najpoštenejši romunski politik.

Zaloga živeča, ki bi češki vojski zadostovale za leto dni, so te dni prepeljali iz Češke v Nemčijo.

V Parizu je umrl Kerenski, ki je s svojo politiko kot predsednik ruske vlade omogočil zmago boljševizma v Rusiji.

Nasilstvo nad Gdanskem bi pomenilo vojno, je izjavil angleški ministr. predsednik Chamberlain.

Voditelj ruskega protiverskega gibanja Jaroslavlki je priznal, da v Rusiji še vedno 30 milijonov ljudi trdno veruje v Boga.

3 milijarde čeških kron zahteva Nemčija od Čehov kot prispevek za nemško vojsko.

Okrog 25. maja menda izide papeževa poslanica o sedanjem položaju v Evropi.

Rusijo in Francijo velja tudi danes v vsem obsegu.

Prvič v zgodovini se bo primerilo, da Francija in Anglija v enaki meri jamčita za mir v srednji in vzhodni Evropi.

Letos bo morala Francija izdati za državno obrambo nad 50 milijard frankov, a je socialni položaj njenega delavstva boljši kakor v sosednjih državah. Vsi nasprotniki čakajo, da bo naša pripravljenost popustila, toda francosko delavstvo se zaveda svojih dolžnosti do domovine. Danes je v Frantiji ena sama stavka, ki obsega vsega 13 delavcev.

Nihče naj ne misli, da se bo Francija dala zapeljati po kakih lepah besedah. Francija se ne bo uklonila, kdor bo napadel mir ali njo, bo občutil moč francoske pesti in silo francoskega orožja.

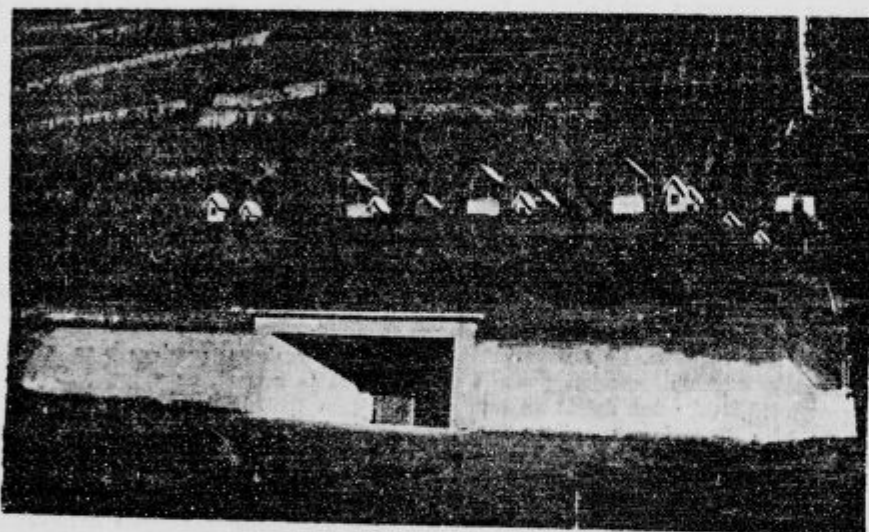
Zahtevajte v vseh javnih lokalih najboljši dnevnik »SLOVENEČ«!

Slovenski fantje v narodnih nošah s državno trobojnico na čelu sprevoda v Celju

Slovenska mladina koraka po celjskih ulicah. Na balkonu mestne hiše so zbrani odličniki z dr. Koščem na čelu

Podzemsko sadno skladišče na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru za 5 vagonov s zračnimi napravami

Moderno sadno skladišče in hladilnica za sadje v Veroni (Italiji).

Kip dr. Slajmerja — delo akad. kiparja Kalina

Zolija Veber, žena čevljarkega mojstra g. Vebra Viktorja je povila v celjski bolnišnici trojčko, ki so jih krstili na imena: Florijan, Viktor in Zolija.

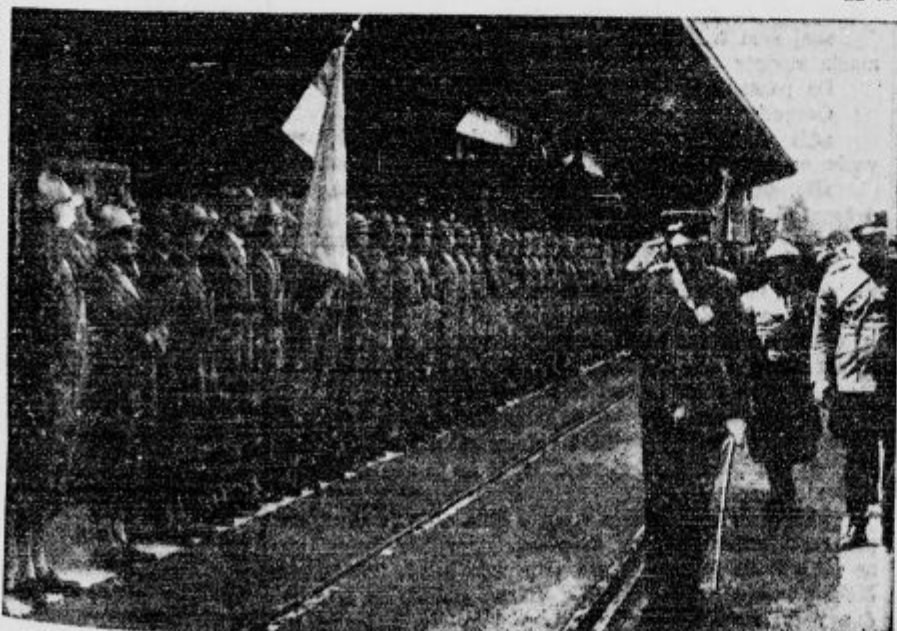
Sprejem Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Vatikanu.

Knez namestnik Pavlo in kneginja Olga v spremstvu italijanske kraljevske dvojice na Kapitolu v Rimu

Mussolini pozdravlja kneza namestnika na rimski postaji. Na desni strani kneginja Olga, v ospredju na levi cesar Viktor Emanuel.

Knez namestnik pri ebhodu čete slovenskih fantov na ljubljanskem kolodvoru

Dekleta v narodnih nožah pozdravljajo kneza namestnika Pavla in kneginje Olge

PO DOMOVINI

Naši fantje v Celju

IV nedeljo, 14. maja so se zbrali v Celju zastopniki katoliške mladine iz vseh krajev Slovenije, da vpricho voditelja slovenskega naroda dr. Korošca poudarijo svojo ljubezen do slovenske zemlje in slovenskega jezika, pa tudi svojo državno zavest.

Mladina se je odločila, da pozdravi svojega voditelja na poseben način: Na sestankih in občnih zborih posameznih krajevnih ustanov, katerih je 293, je bila sprejeta posebna spomenica, ki so jo prinašali naši fantje iz vseh krajev na kolesih. Prvi so prišli v Celje zastopniki iz Gornjega Graga, potem iz Šmarja pri Jelšah, brežiškega okraja, Murske Sobote, Maribora, Kamnika, Kranja, Škofje Loke, Ljubljane, Novega mesta, Logatca in iz vseh okrajev Slovenije.

V soboto zvečer so zagoreli kresovi, mladina pa je priredila dr. Korošču iskreno podoknico, pri kateri so zapeli združeni pevski zbori tri lepe pesmi.

V nedeljo okrog 10 dopoldne se je kljub dežju začel pomikati mogočen sprevoz. Na balkonu mestnega županstva so se zbrali gg.: dr. Korošec, minister Snoj, ban dr. Natlačen in druge odlične osebnosti, med njimi 20 narodnih poslancev. Prihod spreveda so naznačile fanfare, ki so jih igrali naši fantje iz št. Petra v Ljubljani. Po Celju so doneli mogočni klici kralju Petru II., kraljevskemu domu, knezu namesniku Pavlu, dr. Korošču, Sloveniji in Jugoslaviji. Iz mnogih hiš so metali na sprevoz cvetje in pozdravljali mladi-

no. Po ulicah, kjer se je pomikal sprevoz, so bile zbrane velike množice ljudstva.

Okrog 11 se je velika dvorana Ljudske posojilnice napolnila s samimi krajevnimi odposlanci do zadnjega kotička. Ko je stopil v dvorano dr. Korošec, je zaoril val navdušenja. Skupščino je začel predsednik MRJZ poslanec Smersu. Nato je spregovoril naš voditelj dr. Anton Korošec, čigar govor objavljamo na drugem mestu. Tajnik banovinske organizacije Češnovar je orisal delo naše mladinske politične organizacije, ki je združila skoraj vso slovensko mladino v eno celoto. Naša mladina se zaveda, da čim bolj sposobne in izobražene politične delavce bomo imeli Slovenci, tem bolj dobro bodo tekli državni in javni posli. V ta namen je MRJZ priredil razne politične tečaje, kamor so prihajali številni člani vseh okrajev. V preteklem letu je imela 29 takih tečajev. Krajevne orga-

nizacije so pomagale zanetiti v našem ljudstvu tisto navdušenje, s katerim je porazilo vse nasprotno sile. Sledile so volitve v banovinski odbor in so bili zvoljeni: Smersu Rudolf, inž. Sodja Jože, Češnovar Slavko, Snoj Janez, Melaher Jože in Kroflič Jože, za delegate v glavno skupščino pa dr. B. Pirč, Krošelj Joško, Melaher Jože in Pirih Milko. Nato je imel lep govor o narodnih nalogah mladinske organizacije inž. Sodja Jože, ki je povedal tudi te le misli:

Od 72.000 kv. km ozemlja, ki smo ga Slovenci prvotno zasedli, je ostalo še 25.000 kv. km, kjer še strnjeno kot narod bivamo. Kulturni spomeniki in veliki moške, ki jih zaznamuje naš narod do 1000 let nazaj, so dokazi močne stavbe slovenske kulture, vere in narodove svobode. Vsa naš preteklost priča, da smo hoteli Jugoslavijo, v kateri predstavljamo neporušljivo trdnjavo. Naše narodno telo krvavo iz nešteti ran, ki nastajajo leto za letom, ko odhajajo nove skupine naroda v tujino. Delo za vso našo narodno skupnost mora biti naš glavni namen. Mi ne čemo smrti, mi hočemo življenja! Strnili bomo vse naše delo in vsa naša srca v blagor naše narodne družine in naše narodne države.

Iz raznih krajev

iz »Dolenjskih Benetk«. Ker se še vedno širijo laži o »agrarni reformi« pri nas, naj povemo tole: Agrarnega vprašanja je pri nas konec in naj nihče ne naseda raznim priganjam, — da to ne bo držalo. Ako je kdo prizadel, ni krivda tuk. agr. odbora, ne g. župana, najmanj pa g. dekana, ker odločujoči činitelji niso ti, ampak komisija za likvidacijo agrarne reforme v Ljubljani.

Dragatuš. V Severinu ob Kulpi na hrvaški strani pri Vinici bodo na binkošno nedeljo in ponedeljek marijanske in evharistične slovesnosti. Slovesnosti bodo ob vsakem vremenu. To bo slovesno zadoščenje za nezaljšane žalitve Matere

božje in sv. R. T. po krivovercih odpadnikih. Ker so deloma prizadete naše obneje župnije v Beči Krajini, je prav, da se tudi od naše strani kar najbolj udeležimo, ne samo, da manifestiramo za sveto katoliško Cerkev, ampak da izgubljenim ovčicam s ljubeznijo pomagamo najti pot nazaj v naročje sv. Cerkve.

Sv. Križ pri Litiji. Dne 2. maja je umrla mati g. župnika Erzina ga. Neža Erzina v 78. letu starosti. Bila je v hudi in dolgi bolezni čudovito potrpežljiva, njeno življenje je bilo sama molitev, delo in trpljenje. 5. maja se je vršil pogreb, ki je pokazal, kako so bili gospodova mama dobri in priljubljeni v naši fari. Pogreb je vodil ob asistenci duhovščine gosp. dekan Tomažič in daroval

Besede

(Povesti)

Spisal N. Velikonja. Ilustriral akad. slikar L. Sušmešl
Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Na nizkem čevljarskem stolu je sedel prvi cerkveni pevec Jurij. Pogledal je čez naočnike ter skočil pokoncu. Začrnelo roko si je obrisal ob smolnate hlače, ko je spustil krivač in dreto na stol. Tla so bila našarjena s starimi podplati, čevlji, odrezki usnja, zlomljenimi lesenim in malimi žeblički. Okoli vedra, kjer so se močili urbasi in podplati, je bila mlaka. V hiši je smrdelo mokro usnje, mokri čiki in v nos udarjal lim, ki je bil v razbitem in s tenko žico opletenem glinastem loncu, se je osladno vlekel na trski ter smrdel po gnili repti.

Duhovnik je sedel na edini stol, ki je bil v hiši. Na Kranjskem bi rekli hiši izba. Jurij mu je dal nove čevlje in par starih podplatov. Dvakrat je že župnik vprašal, ali so že gotovi; vsakokrat je »pri enem še nekaj malega manjkalo«.

»Suša je!« je začel Jurij. »Ne vem, kam bomo z živino. V reber, da se vsaj napije, krmili bomo doma!« »Samo, da je kruh!« je dejal župnik. »Da ni lakote!« Že na ljudeh se pozna suša in vročina. Za vsako reč yzkipele

»Rupar je užel s pokopališčal« je sedel Jurij nazaj ter vzel v roko čevlji.

»Vidmar se je zelo zaletel« se je obrnil župnik, ker je prišla v hišo gospodinja. »Zaletel, pravim!«

»Luka je bil pri meni: da je gotovo. Premov Stefan da pojde za organista in da bo mežnar, da je Luka prestar. Ali res? Luka je res star, toda vse zna. Naj si pa

kdo drugi zapomni, kdo mu je dal groš za verne duše! Rad bi ga poznal! On se ni še zmotil in je vse natančno povedal.«

Jurij ni izdal, da ga je Luka prosil, naj poižve. In dokler je bil prvi pevec, je bil on prvi. Če pride organisti!

»Zdaj še ni nevarnosti za organista. — Bomo šele videli, kdo bo novi župnik!«

»Saj sem tudi jaz rekel! Pa ljudje napravijo iz komarja slona!«

Da pomagati ljudem delati slona, ni povedal.

Gospodinj pa ni dalo miru.

»Ali res ne boste prejemali več drvi! Da bo država vzela, so pravili!« je obrisala nos s spredpasnikom.

»No, tako hudo pa ni; Hanuš je rekel samo, da država ni toliko dolžna, da pa da, ker ima.«

»Ima že, ima! Tu so pa pravili, da so našli papirje in da so klicali Vas in nadučitelja. Hanuš da je rekel, da ne da več, in še za pet let nazaj da bo morala fara in občina plačati. Rekli smo, da to ne more biti res, pa so trdili, da je res to in še več; vsega da se nikoli ne izve!«

»Tako so rekli in vse to ni tako!«

Župnik je hotel povedati, kako je, ko je prišel stari Povh. Glasno je priropotal, škakal ter pljunil pred vrata. Obrisal si je brado od rjave aline, ki se je cedila v sive dlake.

»Ali si že?« je odprla vrata v hišo. »Sin je pisal, da pri cesti potrebujejo še delavcev. Že dober teden, pa se mi zdi, da je bilo včeraj, tako smo hiteli. Saj bi bil Maks pomagal, pa se mudil.« Vsi so vedeli, da ima za dve rjuhi zemlje. — »Pokosil sem, pozele bodo pa že ženske. Vode še imamo nekaj, vsaj za štirinajst dni. Za ped je je še, smo danes zmerili. Danes je bil »mačke«

RAZNO

Novo usipavalno sredstvo

V eni zadnjih številč dunajske revije »Wiener klinische Wochenschrift« poroča profesor dr. Wegierko o varjaveke uni- verze o svojih poskusih z insulinom, ki ga je v majhnih dozah dajal bolnikom, kateri niso mogli spati. Učenjak je že pred več časa dognal, da ima mali pretres, ki ga povzroči doza insulina v človeku, to lastnost, da ublaži krče ter močno olajša bolečine pri napadih žolčnih in ledvičnih kamnov kakor tudi pri migreni. Kakor je profesor dr. Wegierko dognal, se dajo z majhnimi dozami insulina uspešno zdraviti tudi razne nevralgije in labias.

Dosedanji poskusi so dognali, da insulin zdalec prekaša druga usipavalna sredstva. Ko bolnik dobi majhno injekcijo insulina, takoj zaspi mirno in okrepujoče spanje. Ko se zbudi, nikakor ne čuti v glavi tiste omotičnosti, katero čuti bolnik, kadar je poprej vzel kak drugo usipavalno sredstvo. Nima ne težke gla-

za pokojno slovesno zadušnico. Po sv. maši so položili krsto v avto, da odpelje pokojnico k večnemu počitku v Šmartno v Tuhinju. Gospodu župniku, ki je ganljivo lepo stregel svoji dragi mami, naše iskreno sožalje, njej pa večni pokoj! — V nedeljo bo pri Sv. Marku v Tihobaju cerkveno žegnanje in slovesna blagoslovitev novega gasilskega doma in motorke. Popoldne bo veselica za kritje stroškov. Tudi gospod ban je obljubil svojo udeležbo. Pridite se vi v obilnem številu!

St. Gotard. Igralci Prosvetnega društva s članstvom v St. Gotardu so nam v nedeljo 14. maja lepo podali zgodovinsko igro »Rokovnjačič«. Pred igro je pevski zbor lepo izvajal skladbo »Knezov zvit«. Igro bodo ponovili v nedeljo 21. maja ob 3 popoldne v društveni dvorani v St. Gotardu, na kar opozarjamo vse one od blizu in daleč, ki se prireditve preteklo nedeljo zaradi neugodnega vremena niso mogli udeležiti. Čisti dobiček prireditve je namenjen za nabavo telovadnega orodja. Vabimo!

Ziri. Kmečka zveza v Zireh je dne 7. maja priredila »Kmečki tabor«, ki je kljub slabemu vremenu kar zadovoljivo uspel. Naj bo izrečena iskrena zahvala vsem, ki so na ta ali oni način sodelovali pri proslavi. Prav iskreno se zahvaljujemo za krassen govor in blagoslovitev prapora M. K. Z. Praporu sta botrovala Vinko Kokalj in Jožefa Potocnikova — prav iskrena hvala posebno za velikodušne dar za prapor. Zahvalo smo dolžni tudi organizatorju Jobstu za krassen petje in Ludviku Pušu iz Ljubljane za lep govor, katerega je imel zborovalcem. Ostal nam bo v neizbrisnem spominu. Torej se enkrat vsem skupaj: Bog plačal!

Raka pri Krškem. V Zagrebu je umrl sedlar Janez Kukec iz Dol. vasi. Bog mu daj večni mir! — Ta teden je dospela nova motorna brizgalna, ki si jo je tukajšnja gasilska četa nabavila. Dal Bog, da bi jo ne bilo treba kmalu rabiti! — Ker so vsa posredovanja, da bi se cena galici že enkrat znižala, »bob ob sten«, so v ta namen žrtvovali po 1000 din občina in kmet. podružnica. Pri Zupančičevih v Zabukovju si je neka žena tam nekje izpod Gorjanec, ki je po vasi prosila krompir, hotela meniti nič tebi nič iz odprte kleti povečati svojo zalogo. Po sosedu opozorjen, pa ji je gospodar dopovedal, da iz te moke ne bo kruha. Bodite previdni!

Sava pri Litiji. Prosvetno društvo bo igralo v nedeljo, 21. t. m., ob pol 3 »Črno ženot«. Vabimo k zanimivi igri tudi sosed! — Umrla sta nam v tej spomladni oba najstarejša farana, in sicer Anton in Barba Tomše. Mož je bil že v 93. letu, žena

pa v 90. Bila sta oba izborna katoličana. — Sedaj zidamo Gasilski dom. Tako bomo imeli kar tri domove. Bog daj, da bi vsi trije domovi vzgajali našo mladino v pravem krščanskem duhu!

Studenec pri Sevnici. Dež, ki je namočil izsušeno zemljo, je pričaral naravi novo življenje. Zita kar lepo kažejo in je upanje, da bodo dobro obrodila, če ne bo še kakšne nesreče. Lepo obeta neznane utopljene ženske. — Isti dan je šla neka oseba za Savo in je zapazila, kako je Sava nesla sadno drevo. — Pod mostom v Savi so našli truplo novorojenega otroka. Nečloveška mati bi zaslužila najstrožjo kazen.

Ljubno na Gorenjskem. V nedeljo, 21. maja, je vsakoletni shod romarjev pri Mariji Udanjeni. Na predvečer slovesne litanije s kratkim nagovorom. Lepa prilika za sv. spoved, ker bo v pomoč še drug duhovnik. Zjutraj ob 6 prva služba božja, pridiga za romarje, skupno sv. obhajilo, darovanje domačih in tujih Marijinih častilcev in peta sv. maša z dvema blagoslovoma. Druga služba božja ob 10 s pridigo in darovanjem za cerkev. Prav enak spored bo tudi na kvatno nedeljo —

Vrhnika se pripravlja na svoj praznik

Prosvetno društvo na Vrhniki je začelo bližnje priprave za svoj velik praznik, ki bo dne 11. junija ob blagoslovitvi novega, veličastnega Prosvetnega doma. S to slovesnostjo je združena celodnevna prireditve delavnih fantovskih odsekov za Notranjsko. Do tega praznika je le še 4 tedne. Zato je bil zadnji ponedeljek v društveni dvorani o prireditvi razgovor z vsemi društvinskimi člani in prijatelji, ki so voljni kaj doprinesiti za čim lepši uspeh. Delo je razdeljeno na posamezne odseke, da bodo šle priprave tem bolj posrečeno od rok. Navdušenje se je pokazalo zelo veliko. Saj je pa tudi primerno, ker je tak izreden dogodek v kraju komaj vsakih 100 let enkrat. Dobro misleči ljudje to vidijo. Kakor se je ob otvoritvi Doma pokazala poštovanost, tako naj zdaj priprave za naš veliki praznik nudijo priliko za tekmovalno v delu vsem, katerim je pri srcu zdrav napredek in rast slovenskih fantov in deklet in z njimi celokupnega slovenskega naroda. Odseke iz Notranjske, kakor tudi iz Ljubljane in okolice vljudno prosimo, da se v teh tednih v svojih telovadnicah pripravijo za javen nastop na Vrhniki.

praznik presv. Trojice. Romarji, ki prihajajo tako radi v majniku k ljubenski Mariji, bodo imeli ob sobotah zvečer litanije in kratek nagovor ter priločnost za sv. spoved. — Ker so že izvršena nekatera izboljšanja v cerkvi in je v načrtu še nekaj nujnih popravil, tako pri razsvetljavi, kakor v cerkveni notranjstvi in pri paramentih — pri srčno povabimo vse prijatelje ljubenske božje poti, da prihite v obilnem številu. Saj to romanje tako lahko združijo še z Brezjani, da bi bilo kar škoda, če bi Marijo Udanjeno prezrli. Prisrčno torej dobrodošli pri milostljivi ljubenski Gospe!

Bogojina v Prekmurju. Prosvetno društvo je imelo dne 7. maja občni zbor. Na dnevnem redu so bila poročila o delovanju društva in nazadnje pa volitve novega odbora. Urbarjansko društvo je podarilo lepo cerkveno zastavo društvu Sreča Jezusovega, ki je veljala 3545 din. Kurnoval je Gutmann Jožef. Dne 30. julija t. l. bo pri nas pel novo mašo Gutmann Jožef iz Bogojine.

Peče pri Moravčah. Sredi najlepše pomladi so se poslovili od nas prečast. gospod župnik Ogrizek Jakob. Odšli so v Žužemberk, kjer nameravajo preživeti svoj zasluženi pokoj. Skoraj deset let so bili med nami. Ob prihodu v župnijo so z mladeškim navdušenjem in odločnostjo poprijeli za delo. Prenovili in olepšali so notranjost cerkve, prekrili zastarelo cerkveno streho, preuredili poprej zamarnjeno pokopališče in popravili gospodarska poslopja pri župnišču. Res, veliko delo so opravili gospod župnik. Zato smo se vsi razveselili, ko smo zvedeli, da so bili za svoje zasluge imenovani za duhovnega svetnika. Cenili in spoštovali smo jih pa tudi zaradi njihove globoke ljubecni do bliznjega. Nešteti so pomagali, a vedno skrivaj, ker v svoji skromnosti niso marali hvale in časti. Koliko dobrega pa so storiili župljanom s svojo globoko in vztrajno molitvijo, to ve samo Bog. Želimo jim zadovoljstva v novem kraju, a obenem jih prosimo, naj se nas tudi vnaprej spominjajo v molitvah. — Tukajšnja gasilska četa pridno gradi svoj dom, ki bo našemu kraju v ponos in veliko korist. — Zadnji potres smo prav pošteno občutili. Če bi trajal nekoliko sekund, bi se najbrž ponovilo leto 1895.

Škofja vas pri Celju. Na zadnji seji občinskega odbora v Škofji vasi je bilo sklenjeno, da se porabi znesek 40.000 din — kot osnovna glavnička sklada za zidanje Delavskega doma — stanovanjske hiše za brezposelne in druge brezdomce. To vsoto je namreč daroval občini ob priliki poroke celjski industrijalec g. Avgust Westen. S tem sklenom je sedanji občinski odbor z županom Samcem

ve, ne vrli se mu v glavi in je čisto svež. To zdravila zoper nesposobnost je docela zdravo, zdravju neškodljivo ter nikdar ne odreče.

Kolika pa bo doza, katero dobi bolnik v injekciji, to pa je odvisno od tega, kdaj je bolnik zadnjikrat jedel in koliko ogljikovih hidratov je bilo takrat v tisti jedi.

Nemški plin iz svetovne vojne. Gradbeni delavci so v francoskem mestu Arrasu odkrili podzemsko skladišče nemških plinskih granat. Gre za kakšnih 20 ton iperita in granat s plinom za solzenje. Skladišče so odkrili na ta način, da so začela tla pod neko

Zidje v Belgiji. V Zenevi je izšel letopis o židovskem življenju. Po teh podatkih živi 16 milijonov židov, od tega 95 milijona v Evropi. Največji odstotek židovskega prebivalstva ima Poljska, namreč 9,8%. Sledijo Litva s 6,2%, Rumunija s 5,4% in Madžarska s 5,1%. Ostale države imajo manj nego tri odstotke židov. V Evropi ima najmanj židov Belgija, namreč samo 60.000.

še dve pedi moker, dve pedi, pravim, toda blato se mora odšteti. Skornje rabim! Hvaljen Jezus! Zdaj je šele zagledal župnika. »Naj ne zamerijo. Zunaj peče sonce, da človek oslepi in mu v sobi kar zamegli!«

»Na Saleburškem delajo, kaj?« je vprašal župnik, ko je odzdravil. »Če bo kaj zaslužka!«

»O, hol Prevzeli so cesto pri Werfnu. Tri postaje naprej, ali kaj, so začeli. Cesta da mora biti za jesen narejena. Saj za navadno bi se tako ne mudilo, če bi ne bilo za samega cesarja. Zato pa hitro škornje, jutri že grem!«

Jurij je pograbil škornje ter pogledal čez naočnike.

»Ali se res mudi? Da ni kakšna potegavščina! Skornje sem že tako danes namenil!«

»Kaj bi potegavščina? Sicer bi jo ti zaslužil, kajti pri tebi prihranimo na leto vsaj pet podplatov, tako si počasen. Naj ne zamerijo, z Jurijem kaj rečeva, da je kaj slišati.«

»Če bi molila, bi se tudi slišala!« je rekla gospodinja.

»Spomniva se ne!« je dejal Povh in škilil v župnika.

»Mislim, da se prav malo spomnite!« se je smejal župnik. »Če toča pobije ali strela udari ali kdo oboli. Prej se naje in pošali brez Boga. V sreči se Bog pozabi in se kliče, ko se rabi! V skrajni sili!«

»Saj bo tako!« je menceal Povh roko, ki se mu je bila zadela ob bodečih šopek na mizi.

Iz hiše se je videlo na cesto. Rupar je nekam prav hitro stopal. Vroče mu je bilo, da si je slekel jopič ter potisnil klobuk na tilnik. Sonce je neusmiljeno pripekalo in žgalo. Pozdravil je žensko, ki je nesla na glavi škaf ter peljala za roko dečka. Mimogrede sta spregovorila nekaj besed; glasovi so nerazumljivi prihajali skozi okno v hišo.

»Tega pa je Vidmar!« je dejal Povh. »Strašno ga je zdelal!«

»Saj ga ni!« je popravil Jurij. »Naša je vprašala!«

»Zakaj pa bi si ljudje pripovedovali? Iz nič ne bi!« je menil Povh.

»Zmešali so!« je dejal župnik. »Rezka in Polonca sta se, so rekli, zdaj pa govore že o starih dveh!«

»Nekaj bo pa le res!« je vztrajal Povh. »Samo v farovžu vsega ne povedo. Saj je tudi Benko pastirja, da je bil Lende ves črn, pa smo šele zdaj zvedeli. Vehe mu je zatlačil, da bi se bil pasir skoraj zadušil. Pri nas je težko, preden kaj izveš, ker je občina tako razhodna in razmetana. Kušin je že vedel, zakaj je dal stotak in kozuh. Oltar ima pred nosom. Sam pa potrebuješ do cerkve, da bi prej moral počivati; če se pa kaj zgodi, mora od hiše do hiše, da pride do tebe. Ostariš, preden izveš!«

Župnik je pogledal na uro ter se odpravil.

»Zato ne more biti vse res, kar pravijo. Vsak obrne po svoje!«

»Izmisliti si pa le ne more!« je branil Povh. »Nekaj pa je le res!«

»Ne!« je dejal Jurij, »izmisliti si pa ne more. Tisto okoli morda, ampak —«

»V sredi le ostane, tisto črno!« je modroval Povh.

»Vprašati bo treba, kar enega bo treba vprašati, da bo mir!« je dejal župnik, ki se mu je mudilo na Dol. Poslovil se je in zabičeval Juriju, naj ne pozabi čevljev. »Vse se ne sme vzeti za zlato!« je rekel Povhu.

»Če bi ne bili slišali pri pogrebu! Pa smo slišali, saj nismo gluhi. Ze pri grobu sta si skoraj skočila v lasel! Zakaj pa je Rupar šel?« je godrnjal Povh, ko je župnik že hitel mimo kamenitega znamenja. »In zakaj ni bilo žensk pri pogrebu, kaj?« (Nadaljevanje.)

na čelu pokazal veliko razumevanje in skrb za rešitev težkih socialnih vprašanj naše predmestne občine. — Blagoslovitev novega prapora tukajšnje gasilske čete bo v nedeljo, 21. t. m.

Vojnik pri Celju. V nedeljo, 14. maja, je bila pri nas ljubka slovesnost — blagoslovitev novih zvonov prijazne podružnice cerkvice sv. Tomaža. Blagoslovitev je izvršil poslanec škofijstva velečasti g. dr. Ivan Zagar, stolni kanonik iz Maribora. Sedaj ima ta mala cerkva štiri nove zvonove, katerih najtežji tehta 580 kg, vsi skupaj pa okrog 1.300 kg. Domačini so v kratkem času z izredno poštrevnostjo zbrali potreben denar. Zvonove so po končanem cerkvenem opravilu potegnili v zvonik. Slovesnosti sta se udeležila domači Fantovski odsek in Dekliški krožek v krojih. Sodelovala je škofjevaška gasilska godba.

Zdole pri Brezicah. Josip Bogovič, posestnik in mlinar v Ravni št. 1, župnija Zdole pri Brezicah, je bil 22. aprila drugič poročen v haxilski lurdke Marije v Rajhenburgu z gospodino Terezijo Simonček iz Dolnjega Leskova. — Zelimo jima obilo sreče!

Vransko. Nikar ne porabite, da Vas čaka dne 21. maja na Vranskem velika sreča, če se boste udeležili velike tombole, ki jo bo ta dan priredila Katoli. prosvetna družba. Prišli boste mogoče peš, domar se boste pa lahko petali s kolecom, ki Vam ga lahko vrata nakloni. Razen kolca Vas čaka še srebro sladkorja, vrsta smoka, dva setca drv, žepna in zapetna ura ter lepa cvilena obleka. In koliko drugih lepih dobrotk smo Vam poskrbeli! Treba je samo, da pridete ponje s tombolskimi tablicami, in stanejo samo 2 din. Le verjemite: žal Vam bo, če boste ta dan ostali doma in ne boste šli na Vransko na tombolo! Še imate čas, da se odločite!

Dob pri Domžalah. Mladinski okrožni tabor za kamniški okraj bo, kakor smo že poročali v nedeljo, 4. jun. v Dobu pri Domžalah. Objavljamo spored tabora: V soboto, 3. jun. ob pol 9 zv. baklada izpred Društvenega doma v Dobu in koncert domžalske godbe. — V nedeljo, 9. jun. ob pol 9 dop. zbiranje za vse člane ZFO in članice ZDK, vavove, narodne note itd. na Viru (na cesti Domžale—Dob blizu mostu čez Bistrico), nato sprevid skozi vas Vir v Dob na telovadišče, kjer bo ob 10 sv. maša. Ob 11 pričetek taborov, ob 3 popoldne javni telovadni nastop, nato prosta zabava. Ker bo okrožni tabor naša edina velika prireditelja v tem letu za kamniški okraj in bo po dosežanih pripravah sodeč sijajna manifestacija naše mihi, iskreno

vabimo tudi odeske okoliških okrožij in narodne note, da se tabora udeležite v čim večjem številu in to javijo Fantovskega odseku v Dobu, ki vodi vse priprave. — Bog živi!

Lipa. Še nismo pozabili neurečne tihotapske frtve, že zopet je pretresla žalostna novica, da je zadnjo soboto v noči spet padel pod strelom granadara 20 letni mladenič, katerega pogreb se je izvršil v nedeljo popoldne. Res čudno, da je našim fantom tako malo mar za življenje; saj grede tako rekoč protivoljna smrt. — Pokoj njegovi duši!

Gomilice. Vsemogočni je poklical iz te solzne doline tja, kjer večna je vigrd — komaj 20 letno Žižkovo Katica. Bila je vzorna mladenka in večletna marljiva cerkvena pevka. Na domu se je zbor poslovil od nje s žalostinko »Spomladi vse se ve-

seli«, pri odprtem grobu pa z ganljivo »Otrok Marijin, blagor ti!«, nakar je zemlja zasula njen prani grob. Naj ji bo lahka zemljica!

Turnišče. Cerkevni odbor je pod predsedstvom gospoda dekana Ivana Jeriča, sklenil na nedeljski seji, da naroči pri orglarju Francu Jenku v St. Vidu nad Ljubljano nove orgle z 19 registri za ceno 105.000 din. Zbrana denarja je že nad 80 tisoč din. Pozdravljamo ta korak, ker v naši veliki cerkvi že 25 let rabimo majhen salonski harmonij, ki niti oddalec ni zato sposoben. Orgle bodo izgotovljene do prihodnje velike noči.

Zabnica. Od 23.—30. aprila smo imeli sv. misijon. Čeprav se je pričelo že delo na polju, se je vsa župnija v prav obilnem številu udeleževala verskih govorov. — V nedeljo 7. maja smo blagoslovili nov kip sv. Male Terezike.

Virmarje pri Stari Loki. Dan pomladi je bil dan smrti Mariji Triler, hčerki pokojnega večletnega župana Stare Loke. Bila je vzor del. Mar. družbe, ki jo je izvolila za svojo prednico. Počivaj v Bogu, zlata duša!

Čušperk-Ilova Gora. Tudi pri nas so za turiste lepi in prikupljivi kraji. Od tu je krasen razgled na vse strani. Da bi bila urejena cesta iz Ilova proti Čušperku, kakor je bilo že večkrat obljubljeno! — Svoje čas je bila projektirana cesta iz Čušperka postaje čez vasi Gaberje, Ilovo Goro na cesto, ki drži na Krko. Do danes ni še nič. Vsak kmet bi lahko prodal dražje les in poljske prideleke, ako bi bil dostop, kakor gre. Prosimo merodajne činitelje, naj se zanimajo za naše kraje.

Romanje k Mariji na Trsat, z izletom po morju v Malinsko na otoku Krku (v teh izvedbi Turkoprometne zveze) o binkošti, stane: 110 din plačate romarskemu vodstvu; vozino do Zagreba plačate sami (iz Ljubljane do Zagreba 53 din, iz Maribora do Zagreba 60 din; nazaj brezplačno). Poslajte takoj denar romarskemu vodstvu »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, ki pošlje podrobna navodila vsakomur brezplačno.

Brezovica pri Ljubljani. Lepa uspela akademija domačega Fantovskega odseka in Dekliškega krožka letos v marcu je opogumila našo mladino, da stopi tudi pred široko javnost prijateljev poštnice slovenske mladine. Zato je z veseljem sprejela nad vse častno nalogo, da letos pripravi okrožni tabor barjanskega okrožja ZFO. Z vsem ognjem so je naša mladina vrgla na priprave za ta tabor, ki

Župnik Ivan Šašelj — 80 letnik

Najplodovitejši, najakrboneljši in tudi najbolj mnogostanski slovenski narodopisec je doživel 13. maja 1939 svojo 80. letnico. — Ta znameniti mož je g. duhov svetnik in upojeni župnik Ivan Šašelj, ki sedaj preživlja svoj zasluženi odmor pri St. Lovrencu na Dolnjemskem.

Gospod jubilar je leta in leta zbiral navade in šege med našim preprostim ljudstvom zlasti v Beli krajini. 36 let je župnikoval v Adlešičih. Od tam je napravil svoje »izlete« v belokranjske podstreže, da je reševal preslice in noše in zapisoval pregovore in reke, ki jih je potem izdal v pomembnih knjigah ter tako dragoceno narodno blago otel pozabljenosti.

Naj mladi naš rod vzame g. svetnika Šašlja za zgled marljivosti, pa tudi ljubezni do naroda in njegove vsebine. Zelimo g. svetniku Šašlju, da zdrav in čil, kakor je še vedno, ostane tudi nadalje do skrajnih mej človeškega življenja.

Gospod Volodijovski

»Ketling, jaz vendar vem, da si ti reden človek, samo teh vaših navad ne morem razumeti. Za mojih časov se je šlo k dekletu in se mu je reklo odkrito v temle pravcu: »Če hočeš, bova živila skupaj, če ne, te jaz ne kupim!« In vsakdo je vedel, česa se mu je držati... Kdor pa je bil dolgočasnejši in se sam ni upal govoriti, je poslal koga zgovornejšega od sebe. Ponudil sem se ti in se ti še ponujam. Pojdem, spregovorim, prinesem ti odgovor, ti pa po tem odideš ali ostaneš...«

»Odidem, ne more biti drugače in tudi ne bo!«

»Pa se vrneš!«

»Ne! Stori mi vendar to ljubav, gospod, in ne govori več o tem. Če hočeš, gospod, vprašati iz lastne radovednosti, dobro, toda ne v mojem imenu...«

»Za Boga, ali si morda že vprašal?«

»Ne govori o tem! Stori mi, gospod to ljubav!«

»Dobro, govori o zraku... Da bi vas strela z vašimi navadami vred! Torej ti moraš iti, jaz pa kleti!«

»Z Bogom, gospod!«

»Čakaj, čakaj! Takoj me mine srditost. Moj Ketling, čakaj, ker se moram s teboj pogovoriti. Kdaj odideš?«

»Da le svoje zadeve uredim. Rad bi počakal najeminsko četrto iz Kurlandije in prodal ta dvorec, v katerem smo bivali, če bi kdo imel veselje, kupiti ga.«

»Naj ga kupi Makovček ali pa Mihael! Za božjo voljo, saj vendar ne odideš, ne da bi se od Mihaela poslovile!«

»Iz srca rad bi se od njega poslovile!«

»Vsak trenutek bo tu, vsak trenutek! Morda te on pregovori za Kržišo...«

Tu je gospod Zagloba obstal, ker se ga je nenadoma lotil nekaj nemir.

»Imel sem dobro voljo, izkazati Mihaelu uslugo,« je pomislil, »pa je hudič proti njemu; če bi se pa imeli iz tega izcimiti spori med njim in Ketlingom, je boljše, da Ketling odide...«

Tu si je začel gospod Zagloba z roko gladiti plešo, slednjič pa je rekel:

»Govoril sem to in ono iz odkritosrčne naklonjenosti do tebe. Tako sem te vzljubil, da bi te rad na vsak način zadržal, zato sem ti nastavljal Kržišo kot slanino... Ampak samo iz naklonjenosti... Kaj je meni starcu do tega!... Zares, to je bila zgolj naklonjenost... Nič več. Jaz se vendar ne bavim s snubljenjem, zakaj če bi hotel snubiti, bi bil zase zasnuhlj... Daj, Ketling, da te poljubim... in ne jezi se!...«

Ketling je objel gospoda Zagloba; le-ta je bil v resnici ganjen in je takoj ukazal prinesiti steklenico; rekel je:

»Zaradi tega odhoda izpijem odslej vsak dan eno takoj.«

In izpila sta. Nato se je Ketling poslovil in odšel. Vino je medtem dvignilo domišljijo v gospodu Zaglobi; začel je napeto razmišljati o Baši, o Kržiši, o Volodijovskem in o Ketlingu; začel jih je družiti v dvojice in blagoslovljati, slednjič pa je zabrepenel po deklicah in si dejal:

»No, pa pojdem pogledati te koze...«

Gospodični sta sedeli v sobi na drugi strani veže in šivali. Gospod Zagloba ju je pozdravil in začel hoditi po sobi, pri čemer je noge nekoliko za seboj vlekel, ker mu, zlasti po vinu, niso več tako služile kakor prej. Ko je tako hodil, je pogledaval na deklici; sedeli sta prav blizu druga poleg druge, tako da se je jasna glavica Bašina skoraj opirala na temno Kržišino. Baša je šla z očmi za njim. Kržiša pa je tako marljivo šivala, da je bilo komaj mogoče z očmi slediti migotanju njene igle.

»Hum!« se je oglasil Zagloba.

»Hum!« je ponovila Baša.

»Ne oponašaj me, ker sem jezen.«

»Gotovo mi še glavo odseka!« je zaklicala Baša, ki se je delala, kakor da se boji.

»Žlobudralo, žlobudralo, klepetulja! Jezik ti je treba odrezati, prav zares!«

S temi besedami se je postavil gospod Zagloba tik pred gospodični, upri nenadoma roke ob boke in vprašal brez slehernega uvoda:

»Ali hočeš Ketlinga za moža?«

»I... takih petic se je takoj oglasila Baša.

»Tiho bodi, muha, ne pravim tebi! Kržiša,

tebi velja beseda. Ali hočeš Ketlinga za moža?« Kržiša je nekoliko prebledela, čeprav je spočetka mislila, da gospod Zagloba vprašuje Bašo, ne njo; nato je dvignila svoje lepe, temnomodre oči k staremu šlahčiču.

»Ne!« je odgovorila mirno.

»No, no, prosim! Ne! Vsaj kratko, prosim! In zakaj ga vendar, gospodična, po svoji milosti nečeš?«

»Ker nočem nikogar.«

»Kržiha, povej to komu drugemu!« je pripomnila Baša.

»Kaj pa ti je zakonski stan tako pristudilo?« je vprašal dalje gospod Zagloba.

»To ni stud, le v samostan hočem iti, je odgovorila Kržiša.

V njenem glasu je bila taka resnoba in taka žalost, da nista ne Baša ne gospod Zagloba mogla niti za trenutke vzeti to za šalo. Oba je prevzelo le tako veliko presentenje, da sta začela gledati zdaj drug na drugega zdaj na Kržišo, kakor bi bila oba ob pamet.

»Hej je rekel prvi Zagloba.

»V samostan hočem iti!« je ponovila sladko Kržiša.

Baša jo je pogledala enkrat, dvakrat, potem pa jo je naglo objela okoli vratu, pritiskala svoja rožnata usta na njeno lice in začela urno govoriti:

»Kržiša, saj že zavekam! Reci takoj, da govoriš le kar tako, sicer zavekam, kakor je Bog v nebasih, zavekam!«

bo 18. junija cel dan pri nas na Brezovici pri Ljubljani. Ker so mladini z veseljem prikačili na pomoč tudi starejši delavci katoliškega slovenskega združevanja, smemo upati, da bo ta praznik naše mladine nad vse lep. Zato vabimo že danes vse prijatelje slovenske mladine, predvsem pa brateške odseke FO in seestroke krožke DK, da se 18. junija gotovo pridejo na Brezovico veseliti našega skupnega praznika.

Polnik pri Litiji. Zalostno so zapeli zvontovi in naznanili, da je v ljubljanski bolnišnici umrl vsled težke operacije 33 letni fant Zagore Leopold iz Zg. Tep. Bil je zelo priljubljen pri vaščanih in sploh po vsej okolici, saj je bil mirnega in treznega značaja. Svojo mamičko je hujil kot maločlovek in ji ni delal skrbi. Rad je hodil v cerkev in nikomur ni prizadel nič hudega. Delal je pri rudniku, kjer si je nakopal težko bolezen, ki ga je spravila v presegadni grob. Leto dni je bolehal in prestal več težkih operacij. Vdano je trpel bolečine in prenašal trpljenje. Njegovo truplo so prepeljali na dom in ga pokopali v Polniku. K njegovemu pogrebu se je zbrala vsa bližnja in daljnja okolica. Njegov grob so zasuli s cvetjem in pokrili z vencem. Vseboji pomladi je odšel od nas, a mi mu kličemo: Dragi Polde, ker se ne moreš veseliti z nami v maju, se veseli v svetem raj!

Romanje na grob Sv. Eme

Romanje na grob sv. Eme v Krko na Koroško se bo letos vršilo že 28. in 29. junija. Kakor lani, obiščejo romarji spetoma tudi letos Velovec, cerkev Gospe na Otoku na Vrbskem jezeru ter Gospo Sveto; glavna romarska slovesnost pa se bo vršila na grobu te naše svetnice prav na njen smrtni dan (28. junija 1045).

Val stroški za pot (tudi za prenočišče na slami in preprosto hrano) znašajo 145 din; le vožnja od domače postaje do postaje Jesenice — državna meja plača vsak romar posebej. Verjetno bo ta vožnja tudi letos polovična. Kdor želi prenočišče

na postelji, doplača 18 din; kdor pa boljše hrano, doplača 25, oziroma 35 din.

Prijaviti se je najkasneje do 12. junija ravnateljstvu Salezijanskega zavoda na Rakovniku — Ljubljana. V prijavi je navesti: ime in priimek, poklic, kraj in datum rojstva, pristojno občino ter točen naslov. Priložiti je treba dve fotografiji v velikost 4x5 cm. Romarjem se priporoča, naj s prijavi pohite. Kajti le tako bo romanje mogoče organizirati v splošno zadovoljnost vseh udeležencev.

Iz naših društev

I. Bloke. Fantovski odsek in Dekliški krožek na Blokah priredita dne 11. junija mladinski tabor za cerkniško fantovsko in dekliško okrožje, združen s proslavo 30 letnice Prosvetnega društva na Blokah. Na ta tabor vabimo vse zavedne Notranjce in prijatelje naše mladine, posebno pa še vsa okoliška Prosvetna društva. Pridite, da skupno pokažemo ljubezen do naše lepe domovine. Na veselo svidenje 11. junija. Bog živi! — V zadnji številki je bilo pomotoma javljeno, da bo tabor dne 2. junija.)

I. Ig. Fantovski odsek in Dekliški krožek bosta priredila v nedeljo 21. maja ob 3 popoldne v Katoliškem domu telovadno akademijo. Vabljeni!

I. Sv. Gregor. Prosvetno društvo bo uprizorilo v nedeljo 21. maja ob 3 popoldne zanimivo komedijo »Butalec«. Kdor se želi zopet enkrat pošteno nasmiejati, naj pride v nedeljo v naš cerkveni dom.

I. Mavčiči. Prosvetno društvo »Šmonca« v Mavčičah priredi 21. maja za 20 letnico svoje ustanovitve prosvetni tabor s svetlo mašo ob 9 na prostem z govorom. Popoldne ob 3 telovadni nastop, šaljiva pošta, prosta zabava. Igra godba s Svetja. Brateška društva in prijatelji krščanske omike povabljeni v naša zaslavsko vasi!

NAZNANILA

Brezovica pri Ljubljani. Gasilska četa na Brezovici javlja vsem prijateljem, da se bo bogato pripravljena tombola radi slabega vremena preteklo nedeljo, vršila v nedeljo dne 21. t. m. ob 3 popoldne. Kdor si želi lepega dobitka, naj pride v nedeljo na Vekavrhov vrt, tam vsakega čaka sreča. Poskrbeli smo, da bo vsak zadovoljen.

NOVI GROBOVI

n Da z venci tega maja zapojemo sred raja: Marija! V Velikih Laščah je umrla ga. Franciška Pucelj, mati ministra v p. in senatorja. — V Cerkljar pri Kranju je umrl posestnik Urban Tratnik. — V Žužemberku je zapustil solzno dolino sodni oficial Tone Kržišnik ml. — V Domžalah je odšla po večno plačilo 78-letna Alojzija Košir. — Na Dunaju je dokončal tek življenja kapetan freighta v pokoju Pavel Luckmann. — V Mariboru so djali v grob 66 letnega pekovskega mojstra Andreja Macarola. — Na Bledu so djali v grob trgovčev hče Ivanka Ulčar. — V Gradcu na Štajerskem so pokopali veletrgovca Franca Drogeniga. — V Ljubljani so odšli v večnost Marija Bizjak, pekovski mojster Karel Bele, oče nadfaktorja Jugoslovanski tiskarne 73 letni posestnik Ivan Kapelj, vdova po generalmajorju Gisy Kleinschrodt, Ana Cuzak, pisatelj Pavel Debevec in učiteljica v p. Elza Luschin. Naj počivajo v miru!

RADIO LJUBLJANA

Cetrtek, 18. maja: 9.45 Verski govor, 10. Preno cerkveno glasbe iz stolnice, 11.30 Radijski orkester, 17. Kmet. ura. 17.30 Koncert lahke glasbe, 19.30 Nac. ura, 19.50 Prenos šmarnice iz trnovske cerkve. — **Petek, 19. maja:** 11. Solška ura, 18.40 Francoščina, 19.30 nac. ura, 19.50 Težave na himalajskih višavah. — **Sobota, 20. maja:** 17. Otroška ura, 17.50 Pregled sporeda, 18.40 Nove umetnine v cerkvah kamniškega okraja, 19.30 Nac. ura, 20.00 zunanji politiki. — **Nedelja, 21. maja:** 8. Plošče, 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve, 8.45 Verski govor, 17. Kmet. ura, 19.30 Nac. ura, 19.50 Prenos šmarnice iz trnovske cerkve. — **Ponedeljek, 22. maja:** 18. Zdravniška ura, 18.40 Kulturna zgodovina koroških Slovencev, 19.30 Nac. ura. — **Torek, 23. maja:** 11. Solška ura, 18. Klavirski koncert, 18.40 Človeški tip in značaj, 19.30 Nac. ura, 20.20 Fr. Celestin: »Rozar, komedija. — **Sreda, 24. maja:** 18. Mladinska ura, 18.40 Podlaga za odmero posrednih in neposrednih davkov

XVII.

Po sestanku z Zaglobo je bil Ketting še pri gospe Makovicki; izjavil ji je, da mora zaradi nujnih zadev ostati v mestu, morda pa tudi pred glavnim potovanjem oditi še za nekaj tednov v Kurlandijo, da torej ne bo mogel dalje osebno izkazovati gostoljubje gospe stolnikovi v svojem vaškem dvorcu. Vendar pa jo je prosil, naj bi blagovoli tisti dvorec kakor doslej smatrati za svojo prestolnico in bivati v njem obenem z možem in gospodom Mihaelom za časa elekcije, ki je že blizu.

Gospa Makovicka se je strinjala, ker bi sicer stal dvorec prazen in ne bi nikomur prinesel koristi.

Po onem razgovoru je Ketting izginil in se ni pokazal več ne v krčmi ne pozneje v okolici Mokotova, ko se je bila gospa Makovicka z gospodičnima vred vrnila v vas. Toda edino le Kržiša je občutila to nenavzočnost, ker je bil gospod Zagloba ves zaposlen z bližajočo se elekcijo. Baši pa in stolnikovi je šel nenadno Kržišin sklep tako do srca, da nista mogli na nič drugega misliti.

Vendar pa gospa Makovicka se poskušala ni odvrniti Kržišo od tega koraka in je dvomila, ali jo bo mož odvrčal; zakaj v tistih časih se je zdelo ljudem, da kdor se podobnim namenom protivi, Boga žali in mu dela krivico. Edino gospod Zagloba bi bil pri vsej svoji pobožnosti imel pogum, upreti se, če bi mu bilo količkar od tega. Ker mu pa ni bilo nič od tega, je tiho sedel, da se celo zadovoljuje je bil v duši, ker so se stvari na ta način urejale, da je Kržiša zapuščala svoje mesto med Volodijovskim in hajdučkom. Zdaj je bil gospod Zagloba prepričan, da se ugodno izidele njegove najbolj tajne želje, in se je z vso svobodo posvetil elekcijemskemu delu, se vozil okoli blahte, ki je dospela v prestolnico, ali pa preganjal čas s tem, da se je razgovarjal z duhovnikom Ošovskim; tega je slednji zelo zaljubljen in postal njegov zaupni tovariš.

Tudi se je po vsakem takem razgovoru vračal domov kot vedno bolj goreč »Plastov« pristav in vedno bolj zagrižen sovražnik tujeve. Ravnal se je po navodilu duhovnika podkancelerja in je zato s tem še tiho sedel, ni pa minil dan, da ne bi koga za to skrivajočo se kandidaturo pridobil — in zgodilo se je to, kar se navadno v takih primerih godi: zadrevil se je namreč sam tako daleč, da je postala ta kandidatura poleg združitev Baše z Volodijovskim njegov drugi življenjski cilj.

Medtem se je elekcija vedno bolj bližala.

Pomlad je že oprostila vode ledenih okovov, že so začeli pihati močni topli vetrovi, pod katerih dihom se drevje obisple s popki in se po veri preprostega ljudstva razklepajo verige lastov, da se vsak trenutek lahko izvijejo iz mrzlega vodnega brezdnja na jasni sončni svet. Zato so obenem z lastovkami in drugimi pticami selivkami začeli prihajati gosti na elekcijo.

Najprej trgovci, katerim se je obetala bogata žetev dobitka tam, kjer se je imelo zbrati preko pol milijona ljudi, če se računa gospoda, nje spremstvo, lahta, služabništvo, vojska. Prihajali so torej Angleži, Holandi, Nemci, Rusi, prihajali Tataři, Turki, Armenci in celo Perzi, ki so pripeljali s seboj sukno, platno, damast, brokat, kožuhovino, dragulje, dišave, slaščice. Postavili so sejske stolnice po ulicah in za mestom in v njih vsakovrstno blago. Nekateri »bazarji« so se namestili celo v okoliških vaseh, saj je bilo znano, da krčme v prestolnici ne sprejmejo niti desetega dela volivcev pod streho in se ti v ogromni večini nastanijo v taborišču za obsidno črto, kakor so sicer delali vedno, kadar je bila elekcija.

Slednjič je začela prihajati tudi blahta v takih rojih, v takih trumah, da če bi se bila podobno postavila na ogroženih mejah ljudovlade, bi jih nikdar ne bila mogla prestopiti sovražnikova noga.

Slišati je bilo, da bo elekcija viharina, ker je bila vsa dežela raztrgana med tri glavne kandidate: Condéja, kneza Neuburškega in Lotariškega.

ga. Govorilo se je, da se bo vsaka stranka trudila, da bi, četudi s silo, prodrla s svojim kandidatom.

Nemir se je polajšal sre, duše je razvnela strankarska zagriženost. Nekateri so napovedovali domačo vojsko in tem vestem so ljudje verjeli sprito ogromnih vojaških spremstev, s katerimi so se obdajali velikaši. Tudi ti so prihajali dosti zgodaj, da bi imeli časa za vsakovrstne spletke. Kadar je bila ljudovlada v stiski, kadar ji je nastavljal sovražnik meč na grlo, ni mogel kralj, niso mogli hetmani peljati proti njemu več kakor bomo pest vojske; zdaj pa so prišli Radstvihi sami kljub pravu in sklepom z armado, ki je štela nekaj tisoč ljudi. Paci so vodili za seboj skoraj enako vojaško silo; nič manjša ni bila vojna moč, s katero so se oborožili mogočni Potocki, z ne dosti manjšo drugi »kralji« poljski, litevski in ruski. »Kam zaploveš, razmajana ladja domovine?« je ponavljal vedno češče duhovnik Ošovski; toda on sam je imel lastno korist v srcu, zgolj nase in na moč lastnih domov je mislila, z malimi izjemami, do mozga pokvarjena oligarhija, ki je bila vsak trenutek pripravljena zaneti vihar domače vojne.

Trume blahte so rastle z vsakim dnevom in že je bilo mogoče spoznati, da ko se po sejmu začne elekcija sama, presežejo v rasti tudi največje moč velikašev. Pa tudi te trume niso bile sposobne srečno voditi ladjo ljudovlade na tih vode, zakaj njih glave so bile pogreznjene v mrak in temo, njih srca pa po pretežni večini pokvarjena.

Zato se je elekcija napovedovala slabo in nihče ni videl naprej, da bo njen izid le reven; saj niso mogli ne gospod Zagloba ne tisti, ki so delali za »Plasta«, uganiti, v koliko jim pomoreta blahtanska brezmiselnost in spletke velikašev.

(Nadaljevanje.)

»mogočnjaki najvišjega plemstva, ki jim je vlada življenjski cilj.

Sprejem v školijski zavod Sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in pravno nepokvarjeni sinovi dobrih krščanskih družin, v prvi vrsti taki, o katerih je upati, da se bodo po končani gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglavitni namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega naraščaja.

Kdor hoče biti sprejet v prvi gimnazijski razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na katerikoli državni gimnaziji. Na zavodski gimnaziji se bodo vršili sprejemni izpiti dne 23. junija. Pripuste se samo oni, ki so se rodili v letih 1926 do 1929 in so torej letos dopolnili ali bodo do konca leta dopolnili najmanj 10 in največ 13 let.

Za sprejemni izpit je treba do 20. junija poslati prijavo, kolkovano z 10 din na ravateljstvo škofijske klasične gimnazije v Šent Vidu nad Ljubljano. Prijavi se priloži: 1. spričevalo o dovršeni ljudski šoli; 2. rojstni in krstni list.

Oni, ki bodo izpit naredili, s tem še niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodji zavoda in mu oddati še po-

sebno pismo (nekolikavno) prošnjo za sprejem v ta zavod.

Oni učenci, ki bodo prebili sprejemni izpit na kaki državni gimnaziji, lahko prosijo za sprejem v zavod meseca julija. Prošnji za sprejem prilože spričevalo o dovršeni ljudski šoli s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prinese te listine osebno v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Prav tako lahko prosijo meseca julija za sprejem v II. ali višji razred dijaki z drugih klasičnih gimnazij. Prinesti morajo osebno vodstvu zavoda pismo prošnjo s prilogami, zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in premoženjskih razmerah dotične družine. — Polno plačilo znaša za vse šolsko leto 6.000 dinarjev. Plača se lahko tudi z živežem po tekočih tržnih cenah. Vsa druga pojasnila glede obleke, knjig, šolskih potrebščin itd. se dobe o priliki zglasitve v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Gasilci - narodna organizacija

(Pred kongresnimi dnevi od 13. do 15. avg. 1939.)

Malo je znano naši širši javnosti, kako in na kakšen način je moglo prav naše gasilstvo doseči tako zavidno stopnjo tehnične opreme. Nepobitna resnica je namreč, da se slovenske gasilce po njihovi tehnični opremljenosti tudi po njihovem organizatoričnem delu lahko prišteva med prve v državi. Zato bo vsekakor zanimivo, če razsvetlamo in pokažemo, s kakšnimi težavami in postrivilnostjo so dosegli naši gasilci stopnjo tehnične opreme, na kateri jim skoraj vsi v državi zavidajo.

Zakon o organizaciji gasilstva iz leta 1933 predvideva kot gmojna sredstva gasilske organizacije sklad, v katerega vplačujejo vse zavarovalne družbe zoper požar 4½% od plačanih premij. Na ta način se pri bankih upravlja steka denar v fond, iz katerega se potem 6% po ključu razdeli vsem prostovoljnim in poklicnim četam. V času gospodarske konjunktore, kadar je vplačanih več premij za požarno zavarovanje, gasilske čete v Sloveniji lahko računajo na povprečno letno podporo 700 din. Tako majhno podporo dobijo čete zaradi tega, ker je pri nas v Sloveniji gasilstvo zelo razvito ter se potem mora denar iz fonda deliti na veliko večje število delov kot na primer v zetski banovini, kjer zaradi majhnega števila gasilskih čet pride letno na vsako četo skoraj 12.000 din podpore. Tako se večkrat nahajajo naše višje gasilske ustanove pred velikimi vprašanji: ali pospeševati ustanavljanje novih gasilskih čet ter s tem letno podporo še bolj zmanjšati, ali pa omejevati širjenje gasilske ideje in preprečevati ustanavljanje novih gasilskih čet. Da so se gasilske ustanove odločile za prvo in da še same propagirajo ustanavljanje novih čet, je pač vzrok v tem, ker poznajo ne le požarovalno delo naših gasilcev, temveč tudi veliko širokogrudnost naše javnosti.

S tako majhno letno podporo, ki je sicer popolnoma v skladu s obstoječim zakonom, si naše čete pač ne morejo mnogo pomagati. V koliko letih bi si na primer četa s temi podporami zagotovila nabavo moderne brizgalne, ki velja okrog 25.000 dinarjev? Kdaj bi si mogla gasilska četa nabaviti drugo potrebno opremo kakor čevlji, plinske maske in podobno, če bi bila navezana samo na podporo iz gasilskega sklada? Res, tudi naše občine vsakoletno prispevajo precejšnje zneske iz svojih proračunov za potrebe gasilskih čet, vendar tudi to še ne more kriti vseh potreb.

Kako je torej mogoče, da so slovenske gasilске čete poleg vseh tako majhnih podpor na tako zavidni višini po svoji opremljenosti se še vedno bolj izpopolnjujejo? Odgovor je prav lahek za tistega, ki pozna pristransko razmerje, ki vlada med našim

narodom in gasilsko organizacijo. Sloveski narod se namreč prav dobro zaveda velikega poslanstva naših gasilcev, zaveda se tudi velikih denarnih koristi, ki jih gasilska organizacija prinaša našemu narodnemu gospodarstvu, ter ji zato stoji ob strani kot najboljši in najpožrtivostnejši podpornik. Brez teh velikodušnih podpornikov, ki se gasilec vedno radi odzovejo vabilu, bodisi ob priliki njihovih prireditev, bodisi kot podporni člani, bi bilo danes v Sloveniji pač še malo gasilskih domov, ob požarih ne bi brnelo moderne motorke ter neizprosnno uničevale ogenj. Brez tega prostovoljnega davka, ki ga rade volje doprinaša naše ljudstvo, bi morali naši gasilci še vedno iti v boj proti ognju s preprostimi vedri. Tako se je danes med narodom in gasilsko organizacijo ustvarila močna vez, ki se pač najbolj kaže po veliki požrtvornosti tako na eni kot na drugi strani. Ker so na obeh straneh žrtve, in včasih še celo velike žrtve, nam je to tudi porok trdne medsebojne vezi.

Ljudje, varujte se nepotrebnih pravi!

Kakšni veliki reveži so, koliko pomanjkanja, preganjanja in zaničevanja pretrpe naši učitelji, je vsakomur znano, najbolj pa to vedo učitelji sami. Njih težavno stališče je poznal že rajni dr. Janez Ev. Krek in se je na vse načine prizadeval, da bi se tudi kmečki ljudem, ki ves čas svojega življenja hudo in težko garajo, z zakonom zajamčila preskrba na starost, ki bi izmučenemu in izmozanemu človeku kolikor toliko lajšala zadnje dneve njegovega življenja. Toda Krekove sanje so ostale sanje, učitelji so pa še dandanes sinovno, hčeram, zelim in sinaham samo v veliko nadlogo.

Da prevzemniki zemljišč grdo ravnanje a prevziki, je znana stvar, saj se to vidi v prav vsaki vasi; kaj takega pa, kar danes objavljamo, je skoraj neverjetno. rekel bi nemogoče — in vendar je res. Toda čujte! to se ni godilo znabiti kje na Turškem, marveč v naši sredini; vsa žalostna stvar se je obravnavala pred sodišči v vseh treh instancah, pred okrajnim, nato pred okrajnim sodiščem in nazadnje še v Zagrebu.

Jakob je bil vdovec brez otrok, tedaj ni imel nujnih dedičev. Imel pa je sestro Jero, ki je od svoje zgodnje mladosti pa do 72. leta starosti vedno delala na gruntu seveda, kakor je to običaj v navadi, samo za hrano in obleko ter za objubo, da bo že enkrat nekaj dobilac. Ko je tudi Jakob začutil pezo svojih let, je posestvo izročil svojemu

nečaku Peregrinu, sestri pa je določil hrano pri skupni mizi in odprtem kruhu, potrebno obleko in obutev ter stanovanje v kamri hiše št. 3 v Blatni vasi. Jakob je kmalu na to umrl, za Jero so se pa začeli hudi časi. Ker zaradi starosti ni mogla delati, jo je začel Peregrin na vse načine preganjati in jo pestiti. Končno je sirota starka povzela svoje stvari v culico in opirajoč se na palico odkrivala v sosedino vas k sestri, oziroma svaku, ki sta bila približno enake starosti, kakor Jera in je izgledalo, kakor da je ta hiša kakor nekaka biralnica. Jera je tu preživela 4 leta.

Med tem časom je pa Peregrin prodal posestvo Valentini, ki je s posestvom skupic tudi Jero. Ta se je res kmalu oglašila in zahtevala preuzetke. Valentin se pa za to ni prav nič zmenil; tudi ni prišel stanovat v kupljeno hišo, on je kupil v glavnem le posestvo, za hišo mu ni bilo mar, imel je že prej boljšo. Da ne bi bilo treba hišo popravljati, jo je nalašč zažgal, zakar ga je okropno sodišče nagradilo s enim letom strogega zapora in 4000 din denarne kazni. To je Valentina nekoliko omeščalo in je ponudil Jeri, da bo imela hrano in stanovanje pri nekem tujem človeku v drugi vasi. Ker je Jera vedela, da niti domači ljudje niso hoteli dajati tega, k čemur so bili obvezani, je to ponudbo kratko in gladko zavrnila; nato je vložila tožbo, v kateri je zahtevala od Valentina, da ji mora od onega dneva dalje, ko je bajto zažgal, plačevati na dan po 10 din za hrano in stanovanje.

Namesto da bi se bil Valentin zdaj na kak način poravnal, je šel rajši k advokatu, nakar se je pričela pravda, ki je trajala dve leti in 25 dni; k tretji razpravi je tudi Jera pripeljala svojega zastopnika, in potem je tekla pravda veselo naprej proti do Zagreba, od koder se je vrnila in prinesla vest, ki je bila za Valentina porazna, za Jero pa kolikor toliko vesela, da mora Valentin plačevati Jeri od dneva požiga dalje, t. j. od 1. julija 1936 vsak dan po 10 din do konca Jerinega življenja. Razen tega mora plačati tudi vse stroške, ki so znesli okroglo 8840 din. Jera še zljaj živi in Valentin ji je do zljaj izplačal že 9900 din preživnine, tako da ga ta »špasc« stroški stane že 18.140 din. Pisec teh vrstic je bil namreč na veliki ponedeljek v Blatni vasi pri maši ter so je za zadevo zanimali. Zvedel je med drugim tudi to, da Valentin prav pridno preklinja, dočim hodi Jera ob palci vsako »nedeljo« in praznik prav pridno v cerkev, na veliki ponedeljek je pa ni bilo, rekel so, da je nekaj obotela in da ne bo več dolgo; čudno pa ne bo, saj je že blizu 80 let stara. Po njeni smrti se bo pa tudi Valentin od-dahnul.

Prvi slovenski delavski tabor

Tabor, ki ga pripravlja za 4. junij letos mlada delavska organizacija Zveza združenih delavcev, naj bo poudarek njene nove miselnosti, s katero prelami preteklost in načine naših socialističnih delavskih pokretov in vrača delavski stan v narodno celoto. Tabor ZZZ tako ni samo zadeva delavstva samega, ampak se mora sanj zanimali celoten slovenski narod. Za celo našo skupnost bi namreč moralo postati usodno gibanje delavstva socialistov vseh barv, ker so se dali brez izjeme voditi marksistom in so tako vnašali v naše narodno življenje razkrajalne sile ter narod v vseh ozirih razkrajali in slabili.

Zvezi združenih delavcev, ki se je temu strupenemu valdu uprla z vso mladostno energijo, je treba le želeli, da bi njen zdrav pokret skoro zajel vse slovensko delavstvo. To je namreč doslej stalo izve vseh organizacij, ker so mu bile te po duhu in po načinu svojega udejstvovanja čisto tuje. Ogromna večina slovenskega delavstva je stala izven vseh organizacijskih pokretov in bila brez vpliva na slovensko javno življenje.

Tabor 4. junija ima namen prelomiti s preteklostjo in pokazati delavstvu, da je njegova rojitev edino v strujenih vrstah slovenske delavske stanovske ZZZ.

Skupine ZZZ se na ta svoj praznik vestno pripravljajo in bo po vseh pričakovanih izmed vseh dosedanjih delavskih zborovanj v Sloveniji. Na taboru govorijo o manifestacijskem zborovanju poleg zastopnika pokreta ZZZ in zastopnika centralnega tajništva Delavskih zbornic tudi člani našega narodnega vodstva (dr. Krek, dr. Natlačen) ter predsednik kr. vlade g. Dragiča Cvetkovič. Svoje udeležbo na taboru so prijavili doslej tudi naši odličniki: minister g. Franc Smej, senarji dr. Kulovec, Smolej in dr. Schaubach ter več poslancev.

Naše škodljive rastline

Med rastline, ki povzročajo mnogo škode zlasti na obdelani zemlji, prištevamo nekatere trave, s katerimi se hočemo seznaniti v naslednjem.

Vsakemu kmetovalcu je morda znana trava, ki stoji po svoji obliki ovsu. Vajeno oko pa jo kmalu loči od njega. To je glušec, divjak, samoevec ali tudi divji oves imenovan. Silno je razširjen med navadnim ovsem in raste najraje na ilovnatih ali apnenih tleh. Z uporabo ni kaj prida, ker ima drobno seme in slabo slamo.

Njegova bilka je do dva metra visoka, včasih celo več; listi so svetlozeleni, razcvetijo pa mahodrav klas. V vsakem klasku so navadno trije cveti, dočim ima pravi oves le dva. Vsak cvet nosi na zunanji plevi, ki je od dna do konice močno rjavo kocinasta, krepko, dolgo upognjeno črnotrjavno reso.

Ker je seme drobno, ga raznaša veter po njivah (odtod ime samoevec), v zemlji ne izgubi svoje kaljivosti več let, zato ga je prav težko zatreti. Pa še neka okolnost povzroča, da se tako močno širi. Ze njegovo, še ne popolnoma zrelo seme namreč more vzkliti in zrasti v popolno rastlino.

Menjajoče vreme pozimi, kot mraz, toplota itd. pospešujejo kaljenje, zato se začne samoevec zgodaj sponiladi razvijati. Ne razvije se pa tam, kjer ga je prehitela druga setev, marveč le na golčevah.

Ker je torej kvaren, mora ekušati vsak umen gospodar, odstraniti ga s svoje njive. To je možno tako, da seješ le zdravo in čisto seme, da ne okužiš njiv, ki ga doleje niso imele, pa da škoda, ki jo že povzroča, kjer se je razvil, ne poveča. Drugo sredstvo bi bilo, tam, kjer je le preveč glušca, pokositi vse žito, dokler je zeleno. Pokoseno moreš uporabiti za klaho. Bolj kot to, priporočajo nekateri, sejati n. pr. zimsko rž, zimski ječmen, trave, lucerno, rdečo deteljo, torej presno klaho. S tem preprečiš klitev v zemlji ležečih gluščevih zrn. Nato pa posejati ali posaditi krompir, korenje, repo, peso itd. na tako oluženo njivo; tedaj požene glušec znova, a ga moreš zlabka odstraniti z okopavanjem.

Nikakor ne smeš sejati neposredno po detelji ali lucerni žita, boljše je sejati travo ali saditi krompir, repo itd., kot smo omenili že zgoraj. Tudi s samim oranjem ne boš opravil nič.

Druga tudi kvarna trava, ki jo mestoma najdemo v velikih množinah po naših poljih, je proso podobna navadna jesenka, ki raste rada po suhi peščeni in prodnati zemlji.

V zemlji ima dolgo vlaknato korenino, ki se čisto razraza v obširno rušo in baš zaradi tega uničuje v svoji okolici vsako drugo rast. Njena bilka je dobrega pol metra visoka, pa zgoraj precej vejnata (rogovilasta). Včasih je vse rastlina temno-rdeča, včasih pa samo veje. Nožnice črnatelo suhičastih in mehkočlakovitih listov so dolge in redko dlakave. Cveti so po vejah združeni v klase (navadno po dva in dva); od teh spodnji sedi (nima peclja), zgornji pa ima kratek peceľ.

Ker je, zlasti tam, kjer se je razpela, siten in nadležen plevel, jo je treba za vsako ceno odstraniti.

Navadni jesenki je silna gola jesenka, ki je od navadne nekoliko manjša. Razlikuje se od prve po golih listih in listnih nožnicah. Raste najraje po suhi in peščeni zemlji ter je prav tako kvarna kot navadna jesenka.

Po suhih, pa precej ilovnatih tleh raste njivska metalica, tudi njivski rosopas ali njivski listič rep, sorodnik pravega listčjega repa, ki daje dobro krmo, dočim je njivski listič rep po njivah, travnikih in pašnikih nadležen plevel. Prav rad se naseli med žitom. Iz vlaknate korenine izraza do pol metra visoka bil, ki je pokrita s krhkimi dlaticami. Da povemo po pravici in resnici, izraza iz korenine cel šop takih bil, saj delo njivski listič rep redko ruša. Listi obdajajo svojo nožnico bil in imajo tam, kjer preide listna ploskev v nožnico, tenko, pa precej dolgo listno koščico. Cveti so zbrani v lat, ki se navzgor in navzdol zožuje. Po barvi je bledozelen ali bledosiv. Na vsaki vejici sta po en ali največ po dva cveta.

Plodičev je mnogo in radi odpadajo, zaradi tega je ta plevel težko zatreti. Ker so plodiči lahki, jih veter raznaša po polju. Škoda, ki jo povzroča je v tem, da spodirva drugo, koristnejšo travo, da oziroma da jemlje hrano koristnim rastlinam. Da oziroma da znebiš, moraš paziti na to, da ne seješ takih rastlin, ki bi pospeševale rast in razvoj njivske

Obilna pena - lahko pranje!

Schicht terpentin milo

SCHICHTOVO TERPENTINOVNO MILO

Če se milo tako dobro peni kot Schichtovo terpentinovo milo, pranje ni niti na pol tako naporno. Perilo bo popolnoma čisto, ostane nepoškodovano in vas vedno znova razveseljuje s svojo bleščečo belino.

metalice. Ker začne njeno seme kaliti že v jeseni, se razvije posebno med ozimino. Zlasti ljubi redko posejane rastline. Zaradi tega se take rastline, ki rastejo zelo goste, n. pr. deteljo ali take, ki jih večkrat okopavaš, da s tem odstraniš nadležni plevel.

Prav tako je na travnikih in pašnikih brez vrednosti pirička ali pirnica, grana, rava, skrada, boreč, ki jo pa uporabljajo za utrjevanje nasipov, torej rahle zemlje. Po klasu je podobna ljuliki. Niso vse vrste piričke enake. Razlikujejo se po barvi, rasti, klasu, resi in tudi po načinu razvoja živca. Glede na zemljo ni prav nič izbirena. Vseeno ji je ali je zemlja vlažna ali suha. Kljub temu uspeva boljše na kolikor toliko vlažnih tleh, dočim se ogiblje suhih.

Vabilo k prednaročbi

Za prihodnjo sezono pripravljamo zapet izdajo treh igr v naši zbirki »Ljudske igre«, kjer je izšlo doslej že 24 zvezkov.

Zv. 25. »Veliki oder sveta«. Misterij. Spisal Calderon de la Barca.

Pri nas je znan Calderon doslej predvsem po svojem »Misteriju o sv. mati«. Med njegovih, zlasti za sodobni čas pomenljiva dela pa sodi najbolj »Veliki oder sveta«, ki našim odrom že ni docela neznan. Zato je treba knjižno izdajo tega misterija tem bolj pozdraviti.

Zv. 26. »Mlinarjev Janez«. Priredil V. Kokali.

Povest o Mlinarjevem Janezu je prava ljudska povest, znana v elehernem slovenskem domu. — Dobili smo edoj prav dobro priredbo Mlinarjevega Janeza za prireditve pod milim nebom, po-

rabna tudi na odru. — Igra bi izšla kot prva že za 15. junij. t. l.

Zv. 27. »Rogovilež«. (Il burbero benefico.) Komedija v treh dejanjih. Spisal Carlo Goldoni.

O Goldonijevi komiki pisati je odveč. Ta komedija nam predstavlja robatega strica, ki ga je treba z vsemi zvijačami pretenati, da odrine nekaj svojega denarja in da nastane tako srečen par. V tej komediji kaže Goldoni, da se je mnogo naučil od Molièra, zato bo všeč tistim, ki ne zmorejo norega tempa njegove običajne komedijantovske manire.

Vse tri igre veljajo v prednaročbi 40 dinarjev.

Rok za prednaročbo traja samo do 20. maja 1939. Ako se do takrat ne prihlasi zadostno število interesentov, igre ne morejo iziti. Kratek subskripcijski rok je nastavljen zaradi pravočasnega izida Mlinarjevega Janeza. Posamezne igre se ne morejo naročiti. — Pozneje bo vsaka igra v knjižni gotrstvu dražja.

Če prednaročba v navedenem roku uspe, izide »Mlinarjev Janez« za 15. junij t. l., ostali dve igri pa do konca avgusta. »Mlinarjev Janez« se razpošlje vsem prednaročnikom takoj po izidu. — Ostali dve igri dobe prednaročniki skupno v eni pošiljki.

Kdor plača v prednaročbi 40 dinarjev naprej, se mu pošlje vse tri igre poštne prosto.

Uspeh prednaročbe bo razglašen v naslednjem zvezku »Ljudskega odr«, ki izide 1. junija t. l. in v »Slovenec«. Brez odlašanja se prigrasite po dopisnici na naslov: Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, Pred škofijo št. 5.

— Zavetišče sv. Jožeta v Ljubljani, Vidovdaneka cesta 9 ima oblastno odobreno pravico za neposredno eprejemanje duševno bolnih in ima na razpolago prenovljene prostore po različnih plačilnih zmožnostih.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali sicerjo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali valencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Posestvo

88 Johov, 2 hiti z gospodarskimi poslopji, gostilna, trgovski lokali, na Bloki polji, kriticke cest, kot celota ali deljeno po posameznih parcelah ugodno naprodaj. — Informacije daje Ljubljanska kredit banka v Ljubljani ali njena podružnica na Rakeku

10 panjev čebel

(Adamovih) prodam. Rotar Avgust, Podsmreka 10, Dobrova pri Ljubljani. — Istotam se sprejme dekle za kmečka dela.

Majhno posestvo

v Logatcu, 20 minut od postaje, naprodaj. Polzeve se pri Matevžu Meza, Bickova vas 7, Logatec.

Brzjavl

Najnovije — prave »DEERING« kosilnice in žetne priprave so zopet v zalogi Fr. Stupica, železnina — Ljubljana, Gospodarska cesta 1.

6 let starega osla

proda Bogataj, Verd št. 2, p. Vrhnika.

Služkinjo

tudi starejšo, sprejemem za kmečka dela blizu Ljubljane. Naslov v upravi »Domoljuba« pod 7572.

Prave bergam. osle

dobite najceneje v šoleznini Fr. Stupica — Ljubljana, Gospodarska cesta 1.

Satnice

in vse čebelarke potrebščine dobite v šoleznini Fr. Stupica — Ljubljana, Gospodarska cesta 1. Nakup voska.

Moške obleke

perle in vsa oblačila po priznani nizki cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra a. 14, Ljubljana.

Služkinjo

za vsa kmečka dela takoj sprejemem. Ljubljana VII, Vodnikova cesta 121.

Kmečko dekle

20—25 let, sprejemem za zelenjadni vrt in hišna dela v boljše hišo k trem osebam. Naučila bi se tudi kuhati, likati in hemsko. Chiodi, D. M. v Polju št. 143.

Hlapca

krščanskega, nekadilca, za kmetijo, takoj sprejme Zajc, smarno št. 15 pri Ljubljani.

Kovaški vajence

se takoj sprejme. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »Strojno kovaštvo« 7784.

Motorno kolo

Harley Davidson, dobro ohranjeno, prodam. Vprašati v gostilni Vehovec, Vir — Domžale.

Pastirja

12 in pol do 15 letnega sprejemem. Plača 100 dinarjev mesečno. Vprašati: Občinski urad, D. M. v Polju.

Kovačnico

z posestvom na prometnem kraju prodamo ali oddamo v najem. Občina Tomšič, srez Ljubljana.

Hlapca ali dekle

za kmečka dela sprejemem. Ljubljana, Vodnikova cesta 111.

Mizarskega pomočnika

sprejme Franc Mavec, Laverca 21.

Otroka

vzamem v oskrbo. — Zupantič, Javor 45, Dobrunje.

Hlapca

za vsa poljska dela takoj sprejme Lenča Leopold, Savijske št. 17, Jezica.

Kovaškega pomočnika

sprejemem. Ponudbe z zahtevo plače poslati upravi »Domoljuba« pod »Takoje« 7746.

Dva konja

ugodno prodam. Kongresni trg 14, dvorišče, Ljubljana.

Vsaki esebi - družini

nudimo stalen zaslužek doma. — Plalte: A. N. A. Maribor.

Služkinjo

za kmečka dela takoj sprejme Sever Franc, Jezica 22.

Štorja za strop

betonska in drugo železo, razna pločevina, cement in vsa druga železnina, stalno po nizkih cenah na zalogi. — Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska cesta 1.

Prašičke

proda Ivan Pezdur, Brezovica 27.

Učenca

za kovaško obrt, tudi revnejšega, ki bi ga podpiral - sprejemem. Ponudbe upravi »Domoljuba« z navedbo starosti pod »Takoje« 7747.

Neveste!

Pred nakupom pohištva si ogledajte veliko zalogo spalnic, jedilnic in kuhinjskih oprem. Solidna izdelava in ugodne cene. Zalikar Anton, Št. Vid nad Ljubljano.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborni, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20—, po pošti din 35—, 2 steklenici po pošti din 55—, 3 steklenice po pošti din 75—. Pazite pravi Redin, in Mostin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Pozor! Velika prodaja

prvevrstnih koles, živalskih strojev, otroških vozčkov in ogromno število raznih drugih predmetov po zelo nizkih cenah (tudi na obroke) je pri »Promet«, Ljubljana, nasproti kršćanske cerkve. Ogled tudi ob nedeljah dop.

On: »Pri meni boš živel kot v raj.«

Ona: »Že vem, že vem, nikoli nič za obleče.«

Nagrobne spomenike

iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku KUNOVAR FRANJO pokopališča Sv. Kriš, Ljubljana.

Kresnice. Prebivalstvo kresniške doline je razburil roparski napad med Vernekom in Ribam nad tovarniško delavko Rozino Marijo iz Ribč. Marija se je vračala okrog 11 sveder iz dela v litijski predilnici. Naenkrat jo je ustavil našemu ropar, ki ji je pobral okrog 400 din, ki jih je prejel za 14-dnevno plačo. — Ono nedeljo je neznan tat ukradel posestniku Jakobu Šusterju iz Kresniških Poljan 900 din. — Pri posestniku Grilu v Veliki vasi je zadnji potres podrl dimnik. — Te dni so otroci kresniške šole priredili prirčno materinsko proslavo.

Birmanska darila

po nizkih cenah pri J. VILHAR, urar Ljubljana, Sv. Petra cesta 34.

Zahvala

Najpriznanejša zahvala vsem, ki so se nas priateljsko spomnili ob smrti našega preljube očeta gospoda

ALOJZA BOŽIČA

posestnika v Seleh pri Leskovcu

ter v težkih urah bridkosti z nami sočustvovali. Prosimo upomnite se še predragega pokojnika v pobožni molitvi.

Zaluječi ostali.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Ljubljanski velesejem

od 3. do 12. junija 1939

(45. razstavna prireditel)

600 razstavljalcev iz 12 držav. — Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave: Pohištvo, Avtomobili, Narodne vezene.

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za Din 2.—.

Žrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—.

V vsako hišo »Domoljuba«

n Slomškov zavod v Ljubljani sprejema za prvi gimnazijski razred zdrave, telesno in umsko dobro razvite, 11 do 13 let stare, predvsem kmetijske fantke, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. razred ljudske šole, imajo zmožnost in veselje do učenja in je upati, da se bodo po dovršenih študijah posvetili redovnemu in duhovniškemu stanu. Natančna pojasnila daje Slomškov zavod, Ljubljana, Poljanaka cesta 6.

Trboveljski cement, storije, železo, žičnike, specerije, blage za moške in ženske obleke najceneje pri Müllerju, Grosuplje.

Stibernik: »Kje pa hodiš, da te ni nikjer videti?«

Dobernik: »Verjemi mi, ali pa ne, da sem bil tako zelo bolan, da sem vsak dan gledal v časopisju, če ne bom tam našel svoje ime med mrtvaškimi naznanili.«

PRESTO KOLESA večletna tovarniška garancija. — Na ugodne obroke. — Na zalogi tudi kolesa drugih znamk — Rabljena kolesa vzamemo v račun. **NOVA TRGOVINA, Tyrševa c. 36** (Nasproti Gospodarske zveze)

»Domoljuba« stane 88 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnine, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se saračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04, Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Količek. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kranarič.